JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1856. **Woensdag 5 November.** **N°. 89.**

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . *f* 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » ».
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot ELF ure's voormiddags.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIË,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doet te weten:

dat Hij,

Willende overgaan tot het vaststellen der voorwaarden en bepalingen, waarop de hieronder volgende lands middelen op Java en Madura over 1857 zullen worden verpacht;

lettende op de artikelen 28, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Te bepalen als volgt:

I. de volgende lands middelen op Java en Madura worden over 1857 verpacht op de voorwaarden en bepalingen, krachtens artikel 1, der ordonnantie van 16 October 1855 (staatsblad no. 67), voor het loopende jaar in werking, gewijzigd zoo als bij II, III, IV en V hieronder, met toepassing voorts van het reglement voor de verpachting van 's lands middelen op Java en Madura, gearresteerd bij publicatie van 16 October 1853 (staatsblad no. 86), als:
a. de pacht van het slagten van rundvee en buffels;
b. de pacht van het slagten van varkens en de verkoop van varkensvleesch;
c. de pacht der pandjeshuizen;
d. de pacht van den Javaschen en Chineschen tabak, in de residentien Bantam en Batavia en in de afdeelingen Buitenzorg en Krawang;
e. de pacht der overvaarten en tolbruggen;
f. de pacht van de houtbosschen te Ponthang en Anjer in de residentie Bantam, zoomede op het eiland Toenda, ter noordkust dier residentie;
g. de pacht van de Krawangsche bosschen, die aan het gouvernement toebehooren;
h. de pacht der vogelnestklippen;
i. de pacht der po en tophø of Chinesche dobbelspelen voor Batavia, Samarang en Soerabaya;
k. de pacht van het spelen van wajang in de residentie Batavia;
l. de pacht van het hoofdgeld der chinezen in de residentie Batavia;
m. de pacht van het hoofdgeld der Chinezen op het eiland Madura, ook Sumanap en Pamakassan;
n. de pacht van het regt om van den visch, die in de residentie Batavia wordt ingevoerd of verkocht, eene belasting te heffen;
o. de pacht der visscherijen in de residentie Bantam;
p. de pacht der visscherijen in de oostwaarts van Batavia gelegene residentien, waar dit middel bestaan;
q. de pacht van den verkoop van arak, rum en tjoe in het klein op Java en Madura;
r. de pacht van de belasting op de neringen, beroepen, handteringen en bedrijven onder de inlandsche en daarmede gelijkgestelde natien, woonachtig in het district der stad en voorsteden van Batavia;
s. de pacht van de *Duizend-Eilanden.*

II. de verschuldigde pachtschat voor de pacht van den Javaschen en Chineschen tabak over de maanden Januarij, Februarij en Maart, kan worden betaald in October, November en December van hetzelfde jaar.

III. van de voorwaarden der pacht van de belasting op de neringen, beroepen, enz. in de stad en voorsteden van Batavia, wordt:
a. art. 3. vervangen door het volgende:
»De pachter magt geene geregtigheid heffen binnen de grenzen »der markten (passars), behoudens art. 30.
»Voor zoover de gouvernements passars Baroe of Weltevreden en »Loear Batang of Borrong betreft, worden onder markten niet be»grepen de vaste woningen, welke zich aldaar bevinden; zoodat »degenen, die in zulke woningen een aan de pacht onderworpen »bedrijf uitoefenen, geregtigheid verschuldigd zijn.
b. art. 31 ingetrokken.
c. het bijbehoorend *tarief voor de heffing der belasting van het Inlandsch patent in het district der stad en voorsteden van Batavia, met opgave van het bedrag der maandelijksche recognitien, welke voor de uitoefening van ieder beroep, nering of bedrijf aan den pachter behooren betaald te worden*, aangevuld in dier voege, dat karrenverhuurders opgenomen worden in de 5de klasse, als betalende eene recognitie van *f* 4 maandelijks.

IV. het additioneel artikel 13 der voorwaarden voor de pacht van het slagten van rundvee en buffels is toepasselijk op de residentie Cheribon.

V. de verpachting der bovengenoemde middelen geschiedt door het hoofd van gewestelijk bestuur ter hoofdplaats van het betrokken gewest, met deze uitzondering, dat zij voor de afdeeling Sumanap en Pamakassan gehouden wordt te Sumanap.

De dagen der verpachting worden vastgesteld en bekend gemaakt door den directeur der middelen en domeinen.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justitieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluikking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Buitenzorg*, den 1sten *November* 1856.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris.
VAN DE GRAAFF.

[*Staatsblad* No. 68.]

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, als lid der subcommissie van onderwijs te Passoeroean, *J. F. Jacobs*, onder dankbetuiging voor de als zoodanig bewezen diensten.

Benoemd:

Tot administrateur der houtstapelplaats te Boenga, de opzigter der 1ste klasse van den waterstaat *L. André.*

Tot commies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Singkel (Sumatra's Westkust), de gewezen commies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Bezoekie *R. F. van Rhijn.*

Bij den Raad van Justitie te Macassar.

Ontheven:

Eervol, van de verdere vervulling der betrekking van lid, *P. C. Wijnmalen*, onder dankbetuiging voor de als zoodanig bewezen diensten.

Benoemd:

Tot lid, *G. Heijligers*, ambtenaar ter beschikking van den gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden.

Bij de Subcommissie van Onderwijs te Pattie (Residentie Japara).

Ontslagen:

Eervol, uithoofde van vertrek, het lid *E. H. M. Rudolph*, onder dankbetuiging voor de als zoodanig bewezen diensten.

Benoemd:

Tot lid tevens secretaris *W. de Kanter*, secretaris der residentie Japara.

Tot leden, *J. H. Hagen*, ambtenaar ter beschikking van den resident van Japara; *J. W. Lutter*, griffier van den landraad te Pattie en Koedoes.

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland wegens ziekte, aan den 3den commies op het residentiekantoor te Tjiandjoer *J. P. C. van der Mark.*

ADVERTENTIE.

Ingevolge bekomen last, werdt bekend gemaakt dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op Dingsdag den 11den November, des morgens ten 9 ure, aan het gouvernements hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den adjudant van dienst.

BUITENZORG, *den 30sten October* 1856.

De Majoor-Adjudant, BERING LIESBERG.

Advertentien.

Debiteuren aan het vendudepartement te Batavia, over de maand Julij jl., worden door den resident, superintendent herinnerd, dat de aanzuivering van hun debet uiterlijk vóór ultimo dezer ten vendukantore moet geschieden, wanneer zij zich tegen geregtelijke vervolgingen wenschen te vrijwaren.

De resident van Batavia, brengt ter kennisse, dat, volgens ontvangene mededeeling, sedert kort te Singapore aanzienlijke hoeveelheden valsche mexikaansche dollars aangevoerd en in wandeling gebragt worden, welke aanvoer, naar verondersteld wordt, uit China plaats vindt.

Deze valsche munt is zeer kenbaar, doordien ze minder gewigt houdt dan de echte dollars en uit zink of lood is zamengesteld, terwijl bovendien als bijzonder kenmerk is waargenomen, de trompetvormige uitloop van het cijfer 6 in het jaartal 1856.

De schout-bij-nacht, commandant van Z. M. zeemagt in Oost-Indie en inspecteur der marine, brengt ter kennis, dat op Zaturdag den 22sten November aanstaande, door tusschenkomst van het vendudepartement te Soerabaija, publiek zal worden verkocht: Z. M. voor de dienst afgekeurde corvet *Nehalennia*, liggende in het basin aldaar, en met eenige onbekwame inventaris goederen.

Nadere informatien zijn te bekomen bij het marine departement en bij den directeur van het marine etablissement te Soerabaija.

Ten vervolge van zijne advertentie van 22 dezer, (zie Java Bode No. 8) maakt de ondergeteekende bekend, dat volgens heden nader ontvangen berigt van Passoeroean, omtrent de juistheid van het opgegeven No. 1098, onzekerheid bestaat; kunnende uit de door den belanghebbende daarvan gehoudene aanteekening, ook het No. 1090 worden gelezen, weshalve wordt aanbevolen op beide die nummers acht te geven.

SERANG, *den 30sten October* 1856.

De Resident van Bantam, BREST VAN KEMPEN.

De resident van Samarang maakt bekend, dat, op Woensdag den 14den November aanstaande, des morgens ten 10 ure, ten zijnen burele, openbare uitbesteding zal worden gehouden voor den aanmaak en de levering van de voor sommige residentien op Java benoodigde posterij artikelen, zijnde de benoodigde hoeveelheid begroot als volgt:
127 stuks emmers,
228 » roskammen,
5 » brand- of merkijzers,
46 » scharen,
17 » kammen (hoornen),
9 » draagbalies,
17 » stallantaarns (groote soort),

Postkantoor.

Landmail van November.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert belanghebbenden, dat het mailstoomschip in November den 11den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Maandag den 10den November aanstaande:
a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch Indië, China, enz., enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

Vendutien

Vrijdag 7 November, wegens vertrek, voor de woning van *W. J. Brouwer*, op het Koningsplein achter de Willemskerk.

Dingsdag 11 November, door de weeskamer, voor een huis in den Gang-Petjanongang.

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Gecommitteerden in Onchristen Sterfboedels te Poerwakarta: van wijlen den chinees *Touw ie.*

Door de Agenten der Samarangsche Wees- en Boedelkamer te Soerakarta: van wijlen *Levie Hertog.*

Door de Agenten der Soerabayasche Weeskamer te Bezoekie: van wijlen den heer *H. W. Palm.*

Door den Testamentairen Executeur te Batavia: van wijlen den heer *E. A. Schill.*

Door den notaris *Eekhout* te Soerabaya: van wijlen *H. C. Geuken.*

Door de Gesubstitueerde Executeuren te Soerakarta: van wijlen vrouwe *Johanna Hendrika Dezentje*, weduwe *Johan August Wener.*

Door *J. J. Nolten* te Solo: van wijlen *Douglas Nolten.*

Vertrekkende Personen.

P. A. Holm.

Advertentiën.

Bevallen van een ZOON, *H. Voorsteegh*, echtgenoot van

(2760) Mr. B. J. VAN DYK,

Ambtenaar 1ste kl. voor de burgerlijke dienst in Ned.-Indië.

TAGAL. BREBES, 23 *October* 1856.

EEN DOOD EENVOUDIGE GESCHIEDENIS. (*vervolg.*)

Het had Eugenius geïnteresseerd, dat zij niet was, zoo als de meeste anderen. — Hij geloofde echter, evenmin als de meest lozzinnige zijner vrienden, die lachten met vrouwendeugd, aan de hare. Eugenius was trouw; hij wilde eens beproeven, wat anderen vruchteloos hadden geacht — en.... iederen keer speelde een lachje van zelfvoldoening om zijn mond, even zóó als nu, terwijl hij haar naderde en haar zijn »lieve, Jansje'' noemt.

Zij had hem gesmeekt en gebeden af te laten van haar.... de geringe arme dienstbare, hij die zoo groot, zoo rijk was, zoo verheven in rang en stand boven haar, die hij vervolgde met zijn waarachtige liefde en hij!.... hij had de schoone wenkbraauwen somber zaamgetrokken. .. hij had gelagchen met die kleingeestige maatschappelijke onderscheidingen. Hoe! was hij niet vrij! niet rijk! niet onafhankelijk! Ja, dat was hij immers; en wie zou het wagen hem zijn keuze te misduiden! wie? Toen hadden zijn donkere oogen geschitterd! toen had hij de tranen weggekust van de oogen der schuldelooze; toen had hij haar geliefkoosd en aan zijn borst gevleid en woorden, schoone woorden van liefde waren zijn lippen ontvloeid; woorden, die een zoeten nagalm hadden achtergelaten in haar reine ziel — beelden, heerlijke, lichte beelden dáár hadden doen oprijzen en een nooit gekende gewaarwording, het zoete, zalige gevoel eener eerste liefde hadden doen ontwikkelen in haar hart; even als de purperen bloesems daar buiten, gekust door de koesterende, levenwekkende stralen der zomerzon! — zich ontsloten voor een heerlijk, maar kortstondig bestaan.

Daar was een mooije logé bij de familie de H.'s!

Eugenius was bijna een dagelijksch bezoeker op Rozenschau. Hij had heel veel lieve attenties voor Sophia S, de mooije en rijke logé. »Hij was bepaald op haar gecharmeerd,'' zeiden de dames te U. en zijn akademiebroeders gaven hem den vriendschappelijken raad: »Kerel! pas op je hart!''

»Och! dat hoort zoo, mijn lieve!'' had Egeunius Jansje dikwijls toegevoegd, als deze er hem van sprak, dat men in huis »Eugenius en freule Sophie stellig gaauw als bruidegom en bruid meende te zien,'' Die zoogenaamde groote dames willen gevleid zijn en zich allerlei zotheden laten zeggen. Die zich het best als doodelijk verliefd kunnen aanstellen, staan bij haar het hoogste in gunst. Het is nu eenmaal zoo; 't is fashionabel; enfin, zóó is het gesteld in onze hooge kringen. Het walgt mij! en als het niet was, dat die laffe comedie onze zamenkomsten in de hand werkte ik zou er gaauw een einde aan maken; maar.... o! voor die enkele, helaas! te zeldzame uren van genot, van zaligheid wil ik alles verdragen, alles lijden, zelfs de martelingen, u, mijn eenigste geliefde! koel te moeten behandelen, te moeten loochenen als mijn liefste, wanneer ik mij in het bijzijn van die coquette Sophie verveel, mij erger, zóó dat ik mij bijna niet meer *kan* bedwingen, wanneer ik u zie heengaan!'' — en een stroom van zoetvloeijende woorden besloot dan meestal zijn rede. — »Maar freule Sophie is toch zoo goed en vriendelijk!'' hernam dan vaak Jansje. »Is het wel goed gedaan, haar... hoe zal ik het zeggen, haar....''

»Voor haar den minnaar te spelen?'' vulde dan Eugenius aan. »Meent gij, dat zij eenig gewigt zal hechten aan mijn woorden'' en zoo vervolgde hij met vuur, wanneer hij zag, dat zij hem met hare zachte blaauwe oogen verwonderd in het gelaat blikte, en men gevoelt immers ook zoo ligt, wanneer slechts galanterie en geen gevoel, geen ernst, geen liefde spreekt uit den toon onzer stem in blik en woorden. — Klinkt het niet geheel anders, wanneer ik tegen Sophie zeg: »Aanbiddelijke freule! wie moet u niet liefhebben!'' of als ik tegen haar spreek en fluister. »Zóó (en hij drukte haar teeder aan zijn kloppend hart), mijn geliefde, mijn eenigste geliefde! ik bemin u!''

Ja! schoone en zedige lezeressen! zeker, 't was niet

Voorspoedig bevallen van een ZOON, *M. E. Peltser*, echtgenoot van

(2757) P. SWERVER.

SOERABAYA, 25 *October* 1856.

Bevallen van eenen ZOON, *H. O. Schiff, van Bronckhorst.*

SAMARANG, 26 *October* 1856. (2764)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *J.* Baronesse *Sloet van Oldruitenborgh*, geboren *de Perez.*

POERWODADIE, 28 *October* 1856.

Eenige Kennisgave. (2781)

Met de laatst aangekomene mail ontvingen wij het treurig berigt, dat, in den morgen van den 19den September 1856, op de reis naar Europa, aan boord van het stoomschip *Oriental*, in de Roode Zee, na eene ziekte van slechts twee dagen, overleden is, onze broeder en behuwdzoon, de heer *E. A. Schill*, laatst Ontvanger der Inkomende en Uitgaande regten alhier.

De talrijke vrienden en kennissen van den overledene verzoekende, deze algemeene tevens als eene bijzondere kennisgave te willen aannemen, betuigen wij onzen hartelijken dank voor de menigvuldige blijken van deelneming, die wij bereids in dit treffend verlies hebben mogen ontvangen.

Th. F. SCHILL.
J. TROMP.

BATAVIA, 31 *October* 1856. (2768)

Vendutie

op Vrijdag den 7 November 1856,

wegens vertrek, voor de woning van **W. J. Brouwer**, op het Koningsplein, achter de Willemskerk, van diverse Huismeubelen, als: Stoelen, Tafels, Banken, Spiegels, Schilderijen, Kasten, Knapen, een staande Klok, Pendules, alsmede een fraai Ambonhouten Ledikant met toebehooren, een ijzer Ledikant, Martevanen, twee goedloopende Bendipaarden, Goud, Zilver en Diamanten en voor afbraak een Bamboezen woning met atap gedekt, met houten deuren en vensters, met dito Bijgebouwen en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

(2740)

Vendutie te Buitenzorg,

op Maandag den 10 November 1856,

voor het woonhuis van wijlen den heer
C. L. Hartmann,

van goed gedresseerde Wagenpaarden, Rijtuigen, waaronder eene Europesche Tentwagen en eene bijzonder gemakkelijke Reiswagen op 8 veeren, Engelsche heeren- en dames Zadels, nieuwe Solosche Wagentuigen voor 4 en 6 paarden, Meubilair, Spiegels, Lampen, Stolpen, Porcelein en Aardewerk, nieuw Keukengereedschap, Europesche en Inlandsche wapens, circa 200 potten met fraaije Bloemen. Chinesche Vischpotten, eenige Boekwerken en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. (2776)

Hout-Vendutie

op Woensdag den 12 November 1856,

op het Heemraden Plein, a 2 pCt. Vendu Salaris, van eene groote partij Jattiehouten Balken, Doodkistplanken, Duigen, enz., enz.

(2802) JOHN PRYCE & Co.

Puike Nieuwe Hollandsche

AARDAPPELEN

pas aangebragt per het Nederl. schip *Maria Adriana*, te bekomen bij

(2799) LOURAN & VAN WALCHREN.

BATAVIA, 5 *November* 1856.

Per *Pollux* hebben de ondergeteekenden weder ontvangen:

ROOKVLEESCH

van het gunstig bekende merk S (in een driehoek).

(2806) VAN RIET & TER GOUW.

Per Mail ontvangen:

RESIDA ZAAD.

Bij

(2739) W. SPECHT GRIJP.

La soussignée à reçue un assortiment de

Jolies Bagues,

pour Dames et Messieurs, aussi des **Bagues d'Alliance, Satin Violet.**

(2793) M. JANET.

Fancy, Pic Nic and Mixed Biscuits,

in halve en kwart blikken, bij

(2807) VAN RIET & TER GOUW.

Bij den Ondergeteekende verkrijgbaar:

Versch Amerikaansch Meel in blikken, versche Amerikaansche Crackers, Kaarsen, Purified Castor olie, Rowlands Macassar olie, echte Haarlemmer olie, Depilatory voor removing superfluous haer, Doctor Townsends en Murdochs compound Extract-Salsaparille, Doctor Alberts Vin de Salsaparille, Capsules de Mothes, Crude Salamoniac, Traan, Inkt, Schoensmeer, Japansche Paijongs en Nachtspiegels.

(2752) J. BROWN.

Verkrijgbaar:

Hammen, Boter, Kaas, Zuurkool, Groentens in vaatjes, Amer. Meel in vat en in blik, Haantjes Bier, Witte Boonen, Versche Passaroeangsche Aardappelen, Mak. Stangie en roode Visch, bij

(2800) A. C. M. MEIJER,
Scheepsleverancier.

In Commissie ontvangen:

Tapijten en Alcatieven,

in verschillende grootte, zoowel rond als vierkant, en in prachtige dessins, tot buitengewoon billijke prijzen, bij

(2808) VAN RIET & TER GOUW.

Te Koop bij den Ondergeteekende:

HERMITAGE ROUGE,

1ste kwaliteit,

van het gerenomeerde merk *Monier de la Sizeranne.*

(2786) L. PLATON,
Kali Bezaar.

Wagen- en Bendi-Leidsels

bij

(2805) VAN RIET & TER GOUW.

S. B. van KLEEFF & Co.,
Passer Pisang en Rijswijk.

NIEUWE HARING 1856,

in vaatjes van 6 en 12 stuks.

(2780)

TE KOOP

Eene in volle werking zijnde **SUIKERFABRIEK** met Inventaris, **ARAKSTOKERIJ**, enz.

Te bevragen bij

(2801) Mr. L. J. A. TOLLENS,
Adviserend Advocaat en Candidaat Notaris te Batavia,

BATOE TOELIS, 4 *November* 1856.

TE KOOP Twee Huizen en eene Gaz-Fabriek, in de Beerendregtslaan. Verkrijgbaar te zamen en afzonderlijk. Adres

(2782) R. DESCHAUX,
Gang Chaulan.

TE KOOP Een reeds bespeelde, doch nog zeer goede Piano. Bij

(2755) HUBERT.
Beerendregtslaan.

TE KOOP OF TE HUUR

Een locaal zeer geschikt voor eene **Handelszaak**, gelegen tusschen het Vendukantoor en de Pakhuizen der Nederlandsche Handel-Maatschappij.

Adres

(2788) E. CHAULAN, DEELEMAN & Co.

TE KOOP OF TE HUUR

het Huis op Molenvliet, vroeger bewoond door den heer *D. Peereboom Voller*, thans door den heer *C. van Sonsbeek.*

Adres

(2777) TIEDEMAN & VAN KERCHEM.

TE HUUR Een Huis in gang Chaulan, dadelijk te aanvaarden.

Te bevragen bij

(2743) E. CHAULAN.

TE HUUR Om terstond te aanvaarden, een Huis, gelegen op Kebon Sirie, nabij gang Holle. Huurprijs *f* 160,— 's maands. Te bevragen bij

(2741) Mr. B. D. BOSSCHER.

TE HUUR Een Huis op Noordwijk, laatst bewoond door den heer Mr. J. *Loudon.* Te bevragen bij

(2775) H. J. VAN DER PLAS.

Benoodigd:

f 4000 à *f* 5000

op eerste verband.

Adres

(2759) H. M. VAN DORP.

Al degenen die iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den op den 24sten dezer alhier overleden hoogwelgeboren heer *P.* baron *Melvill van Carnbée*, in leven kapitein luitenant-ter-zee, directeur van het maritiem établissement te Onrust, worden verzocht daarvan binnen drie maanden aangiften of betalingen te doen aan

De Executeuren-Testamentair,

Jhr. H. W. L. DE KOCK,
1ste *Luitenant bij het Regiment Oost Indische Kavallerie.*

(2763) F. H. W. VAN DE VELDE,
Luitenant-ter-zee 1ste *klasse*, *Administrateur bij het Maritiem Etablissement op het eiland Onrust.*

BATAVIA, 31 *October* 1856.

---

goed, lang niet goed; 't was zelfs onvoorzigtig gedaan het oor te leenen aan de zoete taal der liefde! 't was beter, veel beter geweest het oor te sluiten voor den toon dier zilveren stem! — Waarom hem ook niet weerstaan, den schoonen, ranken jongeling! *Kon* zij dan niet begrijpen, dat het slechts hier een amourette, een *grap*, een *onschuldige grap* gold — een *spelen* met een hart, een rein, jeugdig hart, slechts het hart van eene dienstbode!

Geloofde zij dan alles, alles wat die welgevormde lippen haar toespraken in zóó schoon, zóó liefelijk een taal! — Welnu ja! zij begreep niets; zij geloofde niets dan zijne liefde, welke hij haar plegtig (weggesleept door haar schoon) had betuigd.

Zij begreep, zij geloofde niets, dan wat haar eigen kinderlijke ziel haar ingaf te begrijpen, te gelooven. — Zij beminde! het was haar eerste liefde; en... 't is belagchelijk! zij begreep en geloofde nog niet, dat men ware liefde zóó kon huichelen. Wel is waar, ook anderen hadden haar soms lastig gevallen en toegesproken van liefde; maar — niemand ooit had haar daarbij zoo smeekend, zoo vast en ernstig in de oogen geblikt als hij.

Bij anderen giste zij hunne onedele bedoelingen; maar ook geen hunner was ooit zoo teeder, zoo eerbiedig als hij, die slechts wedermin had afgebeden.

Maar genoeg!.... Jansje was nog een kind in de wereld, zoo men zegt. Eugenius van Malen een charmante jongen, die wist te leven.

Gelukkige!.... Zoo heeft dan al wat gij wenschte, zijn vervulling [verkregen!
De toekomst lacht u toe als Edens rozengaard;
Want is er ooit een tijd in 't somber, mensch'lijk leven,
Die vol van liefde en licht ons Hemelweelde biedt,
't Is dan, als ons de prijs van 't minnen wordt gegeven,
En 't dankbaar harte spreekt: »Heer! meer begeer ik niet!

Deze woorden werden met een theatrale houding en ijselijk declamerenden toon op een goeden morgen Eugenius van Malen toegevoegd door een zijner intieme vrienden, die op het gerucht van een engagement tusschen onzen held en freule Sophie, de mooije logé van de H.'s, in een opgewonden vriendschappelijke stemming de kast van dien »gelukkige" was komen binnenstormen.

Eugenius had, onder die dichterlijke uitboezeming, een oogenblik het hooge voorhoofd gefronsd en als in gedachten het donker oog gevestigd op de sierlijk gegraveerde bloemen zijner gouden sigarentang, welke hij spelend tusschen de vingeren ronddraaide.

»Ja! waarachtig! 't wordt een engagement!" klonk het daarop met een helderen lach. — »Een glas madera er op?" — »Komaan dan, op je goed geluk in de dienst van Hymen!" respondeerde de andere. »Kerel! daar gaat je geluk!.... Daar gaat het!"

En het werd een engagement en een heel mooi engagement ook! — Beide waren jong, schoon, rijk en wat wil men toch meer bij een engagement! — De oude lui waren dan aan weerskanten ook perfect er mee in hun schik. De vrienden van Eugenius vonden 't eerst wel akelig, jammer, lam, beroerd en ijselijk flaauw, dat hij zich zoo gaauw had laten inpakken, maar ten slotte vonden zij het toch heel natuurlijk! Daar waren er wel, die ook op die mooije rijke meid hadden gevlamd en Eugenius een beetje benijd en hem voor een gelukkigen, maar akeligen kerel hadden uitgekreten; maar de jonge lui wisten zich weer spoedig te troosten, hoopten op een schitterende promotie-partij, die aanstaande was en beloofden zich gouden bergen van de bruiloft; — dat zou wat chique's geven!

Bedrogen! bespot! verlaten! God! God! Ja! daar was geen twijfel meer! hij had een spel, een gruwzaam, schandelijk spel gespeeld met de schuldelooze, de vertrouwende.

Het was haar duidelijk geworden en de twijfel — die al lang haar hart had geschokt, gefolterd, den glans harer oogen had verduisterd, den blos op hare wangen had doen verwelken — was zekerheid, schrikbarende

Théatre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Vendredi, 7 Novembre 1856.

2me Représentation du 2me mois de l'Abonnement de la 2me Année.

Une représentation de la reprise de

LA PART DU DIABLE,

Opéra Comique en 3 Actes.

Le Spectacle commencera à 7 **heures** *très-précises.*

Très prochainement, au bénéfice de Mlle **PRÉVOT**:

Les Martyrs.

Grand Opéra à grand spectacle. — Décors nouveaux.

A l'étude: **le Prophète.**

(2794)

Bij de ondergeteekenden pas ontpakt een factuur fraaije mahoniehouten Meubels, állen voor Indië en naar den laatsten smaak vervaardigd.

als:

1 **Ameublement** bekleed met groen maroquin leder.
2 » » » pensée »
2 » » » bruin »
1 » » » blaauw »
1 » » » Paardenhaar.
1 **Boudoir ameublement** bekleed met groen leder.
1 » » » » Velour d'Utr.
2 **Cleopatras** bekleed met zwart leder.
8 **Kleerkasten.**
4 **Boekenkasten.**
24 **Toiletten** met en zonder marm. bladen.
18 **Waschtafels** met marm. bladen en toebehooren.
6 **Eettafels** van 24, 30 en 36 personen.
4 **Bloementafel** met porc potjes.
2 **Spiegelkasten.**
4 **Kleedspiegels** (Physché).
3 **Schrijflessenaars.**
2 **Consoles** met spiegels en wit marm. bladen.
13 **Buffetten** » » » » » »
4 **Secretaires.**
4 **Dames schrijftafels.**
8 **Etagèrekasten** met spiegelglas.
4 **Open Etagèren** zonder spiegels.
8 **Ovale Tafels** met wit marm. bladen.
8 **Ronde Tafels** » » » »
2 **Knapen** » » » »
16 **Kantoorstoelen.**
6 **Pianostoelen.**
4 **Wipstoelen** bekleed met Maroquin leder.
6 **Voltaires** » » » »
2 **Ziekenstoelen.**
2 **Ledikanten** voorzien van Matrassen met springveren enz.
2 **Billardtafels** met toebehooren.

Alsmede: vierkante en ronde Carpetten, alcatives, Tafelkleeden waaronder van opgewerkt fluweel, Voetenkussens, insgelijks een keurig assortiment Plaatwerken,

en zijn steeds voorzien:

van Spiegels en Schilderijen, Moderateur lampen met doorslagen Lichtschermen, fraaije porceleinen Bloemvazen en étagère voorwerpen, porceleinen tafel Serviesen met gouden randen en Effen wit voor 12, 24, 36, 48, 60 en 72 personen, Theeserviezen, Waschstellen voor Toillettafel, Presentkoppen, Byouteriën en zilverwerk enz. enz.

(2787) VAUPEL & Co.

Het Kantoor

van Mr. **J. H. HOFMEIJER J. Hzn.** is aan de Groote Rivier, tegenover de Toko van den heer *Brown.*

(2785)

CIRQUE EUROPÉËN

au KONINGSPLEIN.

Direction de MM. *Berne & Schmidt.*

Avec la permission de M. le Résident de Batavia.

Samédi 8 Novembre 1856,

Relâche.

(2796)

Cirque Européën.

Au Tanah Lapang auprès de la Ville.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Samédi, le 8 Novembre 1856.

EXERCISES ÉQUESTRES.

On commencera à 8 heures du soir.

(2795)

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen den Heer *E. A. Schill*, laatst ontvanger der ink. en uitg. regten alhier, gelieve betaling of aangifte te doen binnen den tijd van twee maanden na heden, aan

Den testamentairen Executeur

(2769) Th. F. SCHILL.

BATAVIA, 1 *November* 1856.

Eene **GOUVERNANTE**, thans als zoodanig in Nederland werkzaam, hebbende admissie als Schoolhouderesse voor de Hollandsche, Fransche en Engelsche talen, tevens onderwijs gevende in de beginselen der Duitsche taal, Piano en teekenen, zag zich gaarne geplaatst op Java in dusdanige betrekking.

Adres voor nadere inlichtingen, met opgave van conditiën, franco lett. X

(2784) H. M. VAN DORP.

De Japansche Toko

zal op den 15den dezer definitief gesloten worden.

(2797) PEREIRA & Co.

WOTDT GEVRAAGD

voor eene reis naar Holland, een **SCHEEPSDOCTOR.**

Nadere informatiën te erlangen bij

(2778) B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA, 4 *November* 1856.

Societeit de Harmonie.

THÉ-DANSANT, op Zaturdag den 8sten November aanstaande, des avonds ten acht ure.

De Secretaris,

(2771) D. W. SCHIFF.

BATAVIA, *den* 1 *November* 1856.

TONG,

Likdoornsnijder.

(2788) **Gang Patjenongan.**

E. Chaulan heeft de Generale Procuratie van **E. Wijss.**

(2783)

Het Kantoor van Mr. *H. Beth*, Advocaat en Procureur, is **verplaatst** naar de Groote Rivier.

1 *November* 1856. (2773)

Er wordt gevraagd eene Vrouw van middelbare leeftijd, om in een druk Hotel de behulpzame hand te bieden.

Adres letter A, bij den heer

(2744) H. M. VAN DORP.

VERTREKKENDE PERSONEN.

P. Haak Bastiaanse en *Familie*; gemagtigde *P. M. Gallas*, te Weltevreden. (2772)

ZAK-ALMANAK

voor 1857.

Inhoudende: de Kalender, Agenda, Zegeltarief, Renteberekening van alle kapitalen, over dagen, maanden en jaren, Vergelijkingstafels van het Handelsgewigt en Ellemaat der voornaamste landen en plaatsen, met het nieuwe Nederlandsche gewigt en ellemaat. Opgave van gebruikelijke oude Maten en Gewigten te Batavia, vergeleken met het nieuw ingevoerd tiendeelig stelsel. Afstandwijzer, Tarief van briefporten voor Java en Madura, dat der Zeeporto's en Drukwerken en per Landmail. Vertrek en aankomst der brievenpost op Java. Algemeen tarief van porten, enz., en Tarief van Gouvernements postpaarden. Met afzonderlijk Waschboekje.

Prijs *f* 2,—. Franco per post, *f* 3.

KANTOOR-ALMANAK

voor 1857.

Gedrukt in VIJF verschillende Kleuren.

Groot Formaat.

Opgeplakt à *f* 2.—. Onopgeplakt à *f* 1,—.

IDEM, Kleiner Formaat.

Gedrukt in DRIE Kleuren.

Opgeplakt à *f* 1,—. Onopgeplakt *f* 0,60.

Verkrijgbaar bij

(2789) W. BRUINING.

Boekhandel Van Haren Noman & Kolff.

De inteekening opengesteld op

I. **De Oost-Indische Vraagbaak** voor reeders, kooplieden, cargadoors, scheepsgezagvoerders, enz., alsmede voor regtsgeleerden, ad *f* 4 franco.

II. **Mr. J. van Lennep,** de voornaamste geschiedenissen van Noord Nederland aan zijne kinderen verhaald, 4 deelen in linnen band *f* 22. (2712)

VISITEKAARTJES

in alle soorten van letters, op fraai porcelein papier, te bekomen bij

(2790) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, *September* 1856.

Het vertrek der stoomboot **LANGAN LAMONGAN** is bepaald als volgt:

Van Batavia naar Samarang

den 5, 15 en 25 van iedere maand.

Van Samarang naar Batavia

den 10, 20 en 30 van iedere maand.

Adres

(2791) MACLAINE, WATSON & Co.

---

zekerheid geworden.

Het masker van den huichelaar was gevallen! Het werd hem te lastig te veinzen, hetgeen hij nooit had gevoeld, hetgeen hem thans degouteerde. — Liefde, liefde voor haar! wier geheel levensgeluk hij moedwillig had verwoest.... wier reine kinderlijke ziel hij vergiftigd, wier schuldeloos hart hij al spelende had gebroken, — 't was een fidele charmante jongen, die Eugenius van Malen!

Lang had zij het schrikbeeld, dat zich soms opdrong aan haren geest, en dat haar bedrog! verraad! toefluisterde, met het genot der liefde van zich afgestooten; maar niet lang kon die begoocheling meer voortduren. Zijne toenemende koelheid kon zij niet meer loochenen, al wilde zij haar arm hart ook geweld aandoen; zijne bezoeken werden zeldzamer in die eenzame lommerrijke lanen, welke getuigen waren geweest van haar geluk en zijn eeden. — Eindelijk kwam het oogenblik, waarin haar oogen werden geopend en zij wist, dat zij verraden en bedrogen werd.

Mooi Jansje, lieve lezeressen, werd niet krankzinnig, zoo als in romans bij dergelijke gevallen dikwijls en, helaas! in het werkelijk leven ook wel eens gebeurt. Misschien zou zij God gedankt hebben, had Hij haar de rede, dat Goddelijk geschenk ontnomen, wanneer denken dan ten minste nog mogelijk was. Veel leed, oneindig veel jammer ware haar bespaard gebleven. Zij had dien bitteren zielestrijd niet gestreden, bij de gedachte aan haar armen, zieken vader, wiens eenigste verzorgster zij was.... en nu!!

Toen Eugenius op een zijner gewone morgenbezoeken te Rozenschau aankwam, en het ontbijtvertrek binnen trad, trok een ongewone ontsteltenis op aller gelaat zijn aandacht. »Wat is er gebeurd?" vroeg hij met klimmende onrust, toen hij tranen in de oogen zijner verloofde zag blinken, »wat is het?" om Gods wil, spreek! is er een ongeluk in huis?"

»Ach God! die arme Jansje!" klonk het hem te gemoet; »zij is dood, verdronken in den vijver! — Heden morgen vroeg vond de tuinman haar drijvende, Zij heeft zeker een ongeluk gehad; in den laatsten tijd was zij soms heel duizelig, denkelijk heeft zij een toeval gehad, en is zoo in het water gestort. Ach God! dat lieve jonge kind!!! Dat ze zoo haar eind moest vinden.

Eugenius fronsde de wenkbraauwen, en een vreemd drukkend gevoel beklemde een oogenblik zijne borst. »Dat zij zoo haar eind moest vinden! Vreeselijk" mompelde hij!" »Ontzettend!" doch Eugenius had een *goede opvoeding* genoten, hij bedwong zijn al te groote ontroering, en op een toon van *gepast medelijden* sprak hij: »Die arme Jansje! foei, 't is ontzettend!!!"

»Wilt gij haar nog eens zien Eugenius?" vroeg Sophie nog altijd met tranen in haar oogen. »Willen wij eens?"

»Als het u niet te veel agiteert, mijn lieve," repliceerde Eugenius galant en teeder als altijd, en, met een ernstig gelaat, traden de beide verloofden in het sombere doodsvertrek.

Daar lag zij nu op een laag rustbed ter halverwege met een laken overdekt, de jonge, schoone, bedrogene! De jalousien waren neergelaten, zoodat een half duister in het vertrek heerschte. Zij was dood! de kunst had het leven niet kunnen terugroepen; het was uitgebluscht, dat jonge, lichte, schoone leven. en hij, haar verdelger, stond met gekruiste armen zijn werk te aanschouwen. Ja, het lieve, zacht aardige en deugdzame Jansje was dood. Geen slaap was ooit zoo zacht zoo kalm. Geen enkele trek verried meer haar strijd, haar lijden — hare smart was met haar gestorven... geen verleiding, geen jammer wachtte haar meer! — Zij was voor een nieuw en beter, een volmaakter bestaan ontwaakt........

(*Wordt vervolgd.*)

BATAVIA.

Op den 24 October jl. leden de staat, de maatschappij en de wetenschappen een groot verlies, door het op dien dag overlijden van den kapitein-luitenant-ter-zee *P. baron Melvill van Carnbée*, ridder der orde van den Nederlandschen leeuw en der orde van het legioen van eer van Frankrijk, directeur van het Maritiem etablissement te Onrust.

Van eene welwillende hand ontvingen wij de volgende bijzonderheden, omtrent den levensloop van wijlen dien verdienstvollen hoofd-officier.

Pieter baron *Melvill van Carnbée* werd, den 20 Mei 1816, uit een oud adelijk geslacht, te 's Gravenhage geboren. Zijn vader was Jhr. *Isaac August Melvill van Carnbée* en zijne moeder *Johanna Jacoba Wilhelmina Louisa baronnesse de Salis*. Reeds in zijn prille jeugd ontwikkelde zich in hem de lust tot zeevaren. Op 15 jarigen ouderdom, werd hij, als adelborst op het koninklijk instituut voor de marine te Medemblik, geplaatst en drie jaren later als adelborst der 1ste klasse bij 's konings zeedienst aangesteld. Als zoodanig deed hij, in 1835, met Z. M. corvet *Boreas*, eene reis naar Oost-Indie en werd in die gewesten eerst op Z. M. corvet *Ajax* en daarna op Z. M. fregat *Bellona*, aan boord van welken bodem zich Z. K. H. *Prins Hendrik der Nederlanden*, bevond, alstoen onze Oost-Indische bezittingen bezoekende, overgeplaatst, keerende hij ook met dien bodem in 1838 naar het vaderland terug.

Op dien jeugdigen leeftijd met een gezond oordeel begaafd en vol lust voor de hydrographie, viel het den heer Melvill, gedurende zijn eersten togt door den Indischen Archipel, reeds in het oog, hoe gebrekkig de zeekaarten waren, waarmede de zeeman zich in die wateren moest behelpen. Dien ten gevolge maakte hij bereids toen van alle gelegenheden gebruik, om aanteekeningen te houden, omtrent hetgeen hem op die kaarten als onjuist voorkwam en lag hij zoo doende den grond tot het groote werk, hem als het ware voorbehouden, om het later in het belang van handel en zeevaart ten uitvoer te brengen.

Als adelborst 1ste klasse, verrigtte hij eene uitvoerige opname der vaarwaters nabij Riouw en naauw was zij voltooid, of hij mogt de voldoening smaken, zijn eerste streven op het gebied der wetenschap beloond te zien. Immers die opname verschafte een veiligen togt aan Z. M. fregat *Bellona*, met Z. K. H. prins Hendrik der Nederlanden aan boord, door de vele klippen en alstoen schier nog onbekende vaarwaters, op H. D. reis naar Bengalen.

Met 1 Julij 1839 tot luitenant-ter-zee der 2de klasse bevorderd en weder op Z. M. corvet *Boreas* geplaatst, kwam hij voor de tweede maal in Indië aan, alwaar hem spoedig de gelegenheid werd opengesteld, om op eene nuttige wijze bij de hydrographie werkzaam te zijn, als gedetacheerd wordende op het hydrographisch bureau te Batavia, belast met het beheer van het dépot van zeekaarten, boeken enz. Reeds in 1842 werd de zeevaart met de vruchten zijns arbeids verrijkt. De uitgifte der kaart van Java in vijf bladen, met een daarbij behoorenden zeemansgids, zag alstoen het licht en vervolgens, binnen een kort tijdsverloop, nog eenige hoogst nuttige kaarten van vele druk bezochte vaarwaters in den archipel.

Tot het einde van 1844 in die betrekking werkzaam, verliet hij Indië en kwam in 1845 in Nederland aan, doch lang bleef hij daar niet werkeloos, want, in het begin van 1846, werd de heer Melvill gedetacheerd bij het departement der marine, speciaal tot het zamenstellen van de geschiedenis der hydrographie van den Nederlandsch-Indischen archipel. Allerbelangrijkst was voor die geschiedenis zijne werkzaamheid tot dat doel, gedurende een tijdvak van drie jaren. Talrijke bijdragen, memoriën, nota's, enz. kunnen daarvan getuigen Dat zijn arbeid door de regering op prijs werd gesteld, bewijst zijne benoeming tot ridder van den Nederlandschen leeuw, in 1843, en ook in den vreemde zag de heer Melvill zijne groote verdiensten beloond. In 1848 werd hij benoemd tot ridder der Fransche orde van het legioen van eer, vergezeld van een voor hem zeer vereerend schrijven van den hertog van *Montebello*.

Gedurende dit zijn laatst verblijf in Nederland, kwam aldaar de uitgave van den *Moniteur des Indes* tot stand, aan welks zamenstelling de heer Melvill een groot werkzaam deel had. Dit hoogst belangrijk maandwerk is alom van de gunstigste zijde bekend.

Voor de derde maal kwam de heer Melvill in 1850, intusschen tot luitenant-ter-zee der 1ste klasse bevorderd, in Indië terug en wel als adjudant van den vice-admiraal *E. B. van den Bosch*, benoemd commandant van Z. M. zeemagt en inspecteur der marine aldaar. Helaas! noch die hooggeachte vlootvoogd, noch zijn verdienstelijke adjudant zagen het moederland weder. Beiden vonden eene laatste rustplaats in Indië en eindigden daar hun nuttig en werkzaam leven.

Tot in het laatst van 1851, bleef de heer Melvill als adjudant werkzaam en bewees ook in die betrekking vele en gewigtige diensten. In 1852 deed hij dienst bij het Indisch sedentair zeewezen en werd hij, op zijn verzoek, in 1854 eervol uit de Nederlandsche zeedienst afgevoerd, om bij genoemd zeewezen over te gaan, waarbij hij sich op nieuw belast zag met het beheer over het dépot zeekaarten en benoemd werd tot lid en secretaris der commissie tot verbetering der Indische zeekaarten.

In laatst genoemd jaar huwde de heer Melvill te Batavia met *Jonkvrouwe de Kock*, dochter van den raad van Indië *Baron de Kock*. Zijne jeugdige echtgenoot werd hem echter spoedig door den dood ontrukt, even als later zijn eenige zoon, uit deze kortstondige huwelijksvereeniging gesproten.

Tot in de maand Augustus 1856 in laatstgemelde betrekkingen volijverig werkzaam, zag hij zich met, den rang van kapitein luitenant ter zee, bij het Indische zeewezen benoemd tot de zoo belangrijke van Directeur van het marine etablissement op het eiland Onrust en werd. onder zijn bestuur, het eerste schip in het onlangs daar geplaatste droogdok opgenomen. Vol ijver en lust vertrok hij naar eene plaats, wier ongezondheid zoo menigmaal besproken is en, in de uren aan zijne ambtsbetrekking ontwoekerd, ging hij dáár voort met de verdere bewerking van zijnen Atlas van Nederlandsch Indië, waarvan wij de eerste, met zooveel zorg en naauwkeurigheid bewerkte kaarten, reeds in het licht zagen verschijnen en welk werk zooveel nuttigs en schoons beloofde.

Eene plotselinge ongesteldheid voerde den heer Melvill naar het hospitaal te Weltevreden en daar bezweek hij na een kort doch bitter lijden. Niettemin getuigden zijne gesprekken met zijne vrienden, in de laatste dagen zijner ziekte, nog van de helderheid van zijnen geest. Treffend waren de laatste uren zijns levens.

Te omslagtig zoude het zijn en ook wel hier niet de plaats, om al de vruchten eens onvermoeiden arbeids, gedurende een ruim 20jarigen diensttijd. van den nu ontslapenen en diepbetreurden Melvill op te sommen. Wij moeten dit aan bevoegder handen overlaten, dan genoeg zij het voor ons te zeggen, dat die arbeid getuigde van de onvermoeide zucht tot onderzoek op een hoogst moeijelijk wetenschappelijk veld en dat de naam van *Melvill van Carnbée* met regt eene Europesche vermaardheid heeft verworven. Lang nog zal de zeeman niet slechts met genoegen, maar ook met gerustheid en een diep vertrouwen nederzien op dien arbeid, die den overledene plaatst in den rang der grootste hydrographisten en geographisten van onzen tijd.

De heer Melville was niet alleen lid van verscheidene geleerde genootschappen in Nederlandsch Indië en in Nederland, maar ook in het buitenland, zoo als van de »Societé de Géographie in Frankrijk" en van het »gesel schaft fur Erdkunde te Bergen (Noorwegen)," terwijl hij steeds eene belangrijke briefwisseling onderhield over het vak der hydrographie en geographie, met vele geleerden, zoo in de oude als nieuwe wereld.

Behoorde hij door geboorte tot de edelen van *Nederland*, ook in zijn levenswandel was hij een edel mensch, goedhartig en hulpvaardig, een steun en raadgever voor zijnen evenmensch in hulpbehoevende omstandigheden.

Door velen wordt zijn dood ten zeerste betreurd en in menig oog welde, gedurende de kernachtige toespraak van Ds. Brumund, toen Melvill's stoffelijk oversch den schoot der aarde daalde, een traan van wee gewijd aan den man, die in zijn leven was een tr vriend, een opregt kameraad, een voorstander van tenschappelijke onwikkeling en verlichting, van n heid en vrijen handel.

— Naar wij vernemen, is door de, te Batavia en S rabaya met der woon gevestigde, Engelschen, bij insch ving, eene som van *f* 2010 bij een gebragt, tot ond steuning der noodlijdenden in Frankrijk, ten gev der overstromingen in dat rijk en die som met laatst vertrokken mail derwaarts overgezonden.

— Men berigt ons van Samarang, 29 October:
Heden morgen zijn hier de doodvonnissen voltrokk aan zes inlanders van Japara en Demak, die zich ha den schuldig gemaakt aan zeeroof, gepaard met moo Een groot aantal toeschouwers was zamen gevloe Kalm gingen de veroordeelden den dood te gemoet hadden hunne misdaden volmondig bekend.

— De weergesteldheid te Samarang is, naar men schrijft, niet zeer aangenaam, door de zware regens, daar dagelijks schier zonder ophouden vallen.

— Van Meester Cornelis ontvingen wij het berig dat, op den 2den dezer, een 18jarige Inlander van R wa Mangour, Jang genaamd, met de noodlottigste g volgen, op slechts 4 voeten hoogte, uit een boom (poho laban) was gevallen. Jang was bezig met het bovenst gedeele van dien boom te kappen, toen het afgekapt op den tak, waarop hij stond, teregt kwam, die, ni bestand tegen dat gewigt, afbrak en in zijn val Jan medesleepte. De ongelukkige bleef op de plaats dood

— Op Maandag den 3den dezer is, bij de sluis op he land Assam, in de rivier Pasangrahan, komen afdrijve en aldaar opgevischt het lijk van een Inlander, op een vreeselijke wijze om het leven gebragt, gekneveld en d lange hoofdhairen half afgeschoren, terwijl dat afge schorene onder zijn badjoe verborgen was. Dat lijk i herkend te zijn, dat van zekeren Inlander, Oenang ge naamd, op het land Oeloedjami of in die omstreken woon achtig en bekend als een zeer groote dief. Reeds se dert zes maanden, had de policie alle pogingen in he werk gesteld, om hem in handen te krijgen. doch vruchteloos. De aanleiding tot het vermoorden van dien persoon is nog onbekend.

— Wij vernemen van Cheribon, dat zich dezer dagen een gezelschap van eenige heeren naar den top van den berg Tjerimei begeven en aldaar een nacht heeft doorgebragt. Onze jeugdige en ervaren kunstschilder B, bevond zich onder dit gezelschap, en vervaardigde schetsen van eenige hoogst belangrijke gezigtspunten, die dit gezelschap voornemens is te laten topographiëren, waarbij alsdan eene beschrijving dezer moeijelijke reis, door de kundige en zeer begaafde hand van den heer T., zal worden gevoegd, terwijl eenige pracht-exemplaren aan enkele vrienden zullen worden ten geschenke gegeven, om van dezen heugelijken en hoogst gevaarvollen togt een blijvend aandenken te bezitten.

De directie der Natuurkundige Vereeniging in Nederlandsch-Indië heeft, in hare beide laatste vergaderingen, benoemd tot gewone leden, de heeren:

A. Bierwirth, civiel apothecar te Batavia.
~~*G.* [illegible] te Batavia.~~
~~*F. W.* [illegible]~~ handelmaatschappij te Menado.
J. F. Gijsbers, officier van gezondheid 2de klasse te Muntok.
C. van der Moore, resident van Banjoemaas,
A. Kunze, officier van gezondheid 2de klasse te Ternate.
D. C. Noordziek, assistent-resident te Toelongagong.
J. B. Quartero, oud-officier van gezondheid 2de klasse te Passoeroewan,
J. van Swieten, generaal-majoor, civiel en militair gouverneur van Sumatras Westkust, te Padang,
Dr. *E. Tall*, officier van gezondheid 3de klasse te Banda.
C. P. Brest van Kempen, resident van Bantam, te Serang,
H. L. Janssen, ambtenaar bij de telegraphie te Batavia.

(*Jav. Cour.*)

Samarang, 31 Oct. Op den 26sten Oct. jl., werd de javaansche vrouw *Bok Sarinah*, woonachtig in de dessa Nongko Sawi, district Samarang, terwijl zij met hare zuster, de javaansche vrouw *Bok Saibien*, uitging, op den weg, bezuiden de dessa Wringien ligo, door den bliksem getroffen, tengevolge waarvan zij is overleden; terwijl de haar vergezellende *Bok Saibien* bedwelmd neder viel, en alleen met eenen hevigen schrik er gelukkig is afgekomen.

— In den namiddag van den 23sten October, is een javaan, genaamd *Salipan*, oud 26 jaren, wonende in de dessa Pasebetan, district Kaliwoengoe, in het midden der sawahs door den bliksem gedood.

(*S. N. en A. B.*)

Soerabaya, 30 Oct. Men berigt ons van Banjoewangie, dd. 24 dezer, dat, wegens muiterij aan boord, het Ned. schip *Generaal de Steurs*, kapitein T. Fockens, van zijne reis naar Hongkong is moeten terugkeeren en aldaar binnengeloopen.

Onder militair escorte, om de muitelingen te beteugelen en met behulp van inlandsche matrozen, is gemelde bodem van Banjoewangie naar Soerabaya vertrokken.

(*Oost Post.*)

NEDERLAND.

— Op Zondag 31 Augustus des avonds, vond men in den Haarlemmerhout, in de nabijheid van het Paviljoen, het lijk van een daar in garnizoen liggenden dragonder, terwijl geene verwonding aan het lijk zigtbaar was. Naar men verneemt, is de overledene een plaatsvervanger, genaamd du Pé, geboortig nabij Tilburg, die, eenig geld ontvangen hebbende, met een kameraad naar een in de nabijheid plaats gehad hebbende dorpskermis, des middags, is heengegaan. Zijn kameraad, mede een dragonder van het garnizoen, is ten 11 ure in de cazerne terug gekeerd, terwijl de knieën van zijn broek, alsook zijne handen geheel met bloed waren bevlekt, en hij den chacot van den overledene in plaats van

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 5 November 1856, No. 89.

zijn eigenen op het hoofd had, zoodat tegen dien persoon zware vermoedens zijn opgevat en hij in verzekerde bewaring is gesteld. Hij geeft op niet te weten wat er gebeurd is, als in beschonken toestand verkeerd hebbende, en niet te weten hoe hij aan den chacot is gekomen.

Van eene andere zijde verneemt men nog de volgende bijzonderheden:

»De beide dragonders, de verslagene en de gearresteerde, waren zeer goede kameraden. Beiden schijnen op den bewusten namiddag en avond zich overmatig aan sterken drank te zijn te buiten gegaan. Althans een voorbij rijdend koetsier heeft naar alle waarschijnlijkheid hen nabij de plaats, waar later het lijk gevonden is, twee dragonders in hoogst beschonken toestand gezien, bezig om elkander voort te helpen.

De gestorvene schijnt nedergevallen te zijn, met het hoofd op of tegen eenig hard voorwerp, een paal of steen, en bekwam daardoor eene wonde; men houdt de wonde althans voor geen sabelhouw.

Zijn kameraad verdubbelde daarop zijne pogingen, om hem van den grond te helpen en tot staan te brengen; hij schijnt zich daartoe bediend te hebben van de vangsnoeren, aan den rok des anderen. Die vangsnoeren loopen twee of drie dubbel om den kraag van den rok, en deze nu schijnen losgerukt en om den hals des gevallenen geslagen te zijn, waardoor, toen de andere bleef voorttrekken, de worging zal ontstaan zijn.

Genoeg, tegen elf ure kwam de gearresteerde in de stad, voorzien van den chacot en de handschoenen des dooden, en zeide aan de barrière iets, dat men niet verstond of begreep, maar later blijkt betrekking gehad te hebben op een kameraad, die daar ginds lag, en dien men halen zou, naardien hij hem niet mede had kunnen krijgen. Later, toen hij door een korporaal werd ontdekt en medegenomen, wilde hij eerst nog den kameraad halen, dien hij ginds had achter gelaten. Uit alles schijnt te blijken, dat volstrekt geen boos opzet van aanranding en berooving heeft plaats gehad. Men heeft dan ook vernomen, dat de man bij het vernemen van zijne misdaad wanhopig werd, en zich volstrekt niets wist te herinneren, dan zijne vruchtelooze pogingen om zijn medgezel naar de cazerne te brengen."

Amsterdam, 9 Sept. Een werk van den Katholijken aartsbisschop van Westminster, dat in Engeland hoogen bijval vond, is thans door den Boekh. J. H. Laarman, in het Hollandsch vertaald, alhier uitgegeven. »Dat werk is »*Fabiola of de Kerk der Katakomben.* De geleerde schrijver heeft daarin, zonder omhaal van geleerdheid en zelfs met vermijding van aanhalingen, op eenvoudige wijze en in den vorm van een verhaal, eene reeks van ~~tafereelen en schetsen~~ geleverd van den eersten tijd der Christelijke kerk, alsmede van de zedekunde en denkwijze der Heidensche wereld van dien tijd. Het werk, ofschoon het bijzonder voor uitspanningslectuur van Katholijken schijnt te zijn geschreven, zal echter ook voor ieder, die belang stelt in die eerste tijden des Christendoms, met genoegen en nut worden gelezen, terwijl de naam van Wisseman bovendien borg blijft voor eene degelijke behandeling der onderwerps.

Coevorden, 7 Sept. Aanstaanden Woensdag vertrekt een gezelschap van 26 persoon van Nieuw Schoonebeek en Emlenkamp over Bremen naar Noord-Amerika. Onder hen bevindt zich eene vrouw met drie kinderen, haren man volgende, die voor twee jaren derwaarts is vertrokken, alsmede een jong paar, dat een vermogen te zamen heeft gebragt van pl. m. *f* 10,000, doch naar Noord-Amerika vertrekt, wijl het voor die som in het vaderland geene boerenhoeve kan koopen groot genoeg naar zijn zin; allen zijn uit den boerenstand en geen hunner is zonder eenig fonds.

Amsterdam, 9 Sept. Volgens opgave van Zijner Majesteits consul te Buenos-Ayres, is de haven van Bahia Blanca tot eene vrijhaven verklaard, en zijn zoowel de producten van het district, waarin die haven gelegen is, bij uitvoer, als de artikelen welke tot de consumtie der bewoners moeten strekken, bij invoer in die haven, gedurende den tijd van 5 jaren vrij van alle douanenregten. Dezelfde voordeelen zijn toegekend aan de haven van Villa del Carmen del Rio Negro, in Patagonie.

— Z. K. H. de prins van Oranje heeft, op zijne reis naar het Noorden, de stad Kirkwall, op een der Orcadische eilanden gelegen, bezocht. Spoedig nadat de *Merapi* daar ten anker gekomen was, kwam de sheriff Aytoun aan boord, aan wien de wensch van Z. K. H. werd bekend gemaakt, om de voornaamste van de vele merkwaardigheden te bezigtigen, waarop Kirkwall en de omstreken zich beroemen kunnen. Den volgenden morgen ten 10 ure, stapte Z. K. H. met gevolg aan wal, alwaar hij door de aanzienlijkste inwoners verwelkomd werd. Hij bezocht de St. Magnus-hoofdkerk, de steenen van Stenness en het zomerverblijf van den sheriff, alwaar aan Z. K. H. een collation werd aangeboden. In de stad teruggekeerd, begaf zich de prins naar het stadhuis, alwaar Z. K. H. als burger van de stad werd geproclameerd. In de aanspraak door den magistraat gehouden werd o. a. bijzonder melding gemaakt van de belangrijke diensten, die het huis van Oranje steeds aan de vrijheid der Europesche volken heeft bewezen, voorts herinnerde de redenaar aan het bezoek in die stad van den prins van Oranje, later Willem IV. De prins beantwoordde deze aanspraak in de Engelsche taal, betuigde zijn bijzonder genoegen bij de aanneming van het vrije burgerschap der koninklijke burgt Kirkwall, en betuigde, dat dit bezoek hem steeds aangenaam in herinnering zal blijven. Bij het verlaten van de stad, werd den prins door eene groote menigte, die zich op de kaden verzameld had, met luid gejuich uitgeleide gedaan. Vrijdag morgen vroeg stoomde de *Merapi* naar het Caledonisch kanaal.

ENGELAND.

Londen, 8 Augustus. De Goodwood-wedrennen werden onlangs door een ongelukkig voorval gestoord. Het paard Chevy Chase stortte, bij het springen over een dijk en deed ook twee volgende paarden vallen, over welke nog vijf andere renners heenrolden. De verwarring van het oogenblik, terwijl paarden en jockey's als een chaos op den grond lagen te spartelen, wordt als verschrikkelijk afgeschilderd. De meeste paarden kwamen spoedig weder op de beenen, maar Chevy Chase had een been gebroken en lag kermende op den rug, zoodat men aan zijn lijden, op de plaats zelve, door een geweerschot een einde moest maken. Van de jockey's werd een voor dood weggedragen en de anderen hadden meer of minder letsel bekomen, ofschoon enkelen poogden aan den volgenden rid deel te nemen. Vele der zonder berijder weggeloopen paarden waren in een naburig boschje aan het vechten geraakt en hadden elkander groote stukken vleesch van het lijf gebeten, voor dat het gelukte, hen weder te bemagtigen.

Londen, 9 Augustus. Bij het lezen der berigten uit de Levant en de Vorstendommen, zou men gelooven aan het begin eener verwikkeling, en geheel vergeten dat vier maanden geleden een vredestactaat is gesloten. Zij, die met het begin en het einde der Russische kwestie bekend zijn, zullen de volgende regelen uit de *Daily News* niet kunnen lezen, zonder een glimlach over de uitstekende politieke bekwaamheden der diplomaten te Parijs.

»De commissarissen der zeven mogendheden, belast met de reorganisatie der Vorstendommen, zijn thans te Bucharest vergaderd, en hebben veel van slimme politieke bouwheeren, die een gebouw trachten op te trekken; alvorens zij een grondslag legden.

»Het Oostenrijksche en het Russische gouvernement schijnen een allergelukkigst plan uitgevonden te hebben, dat ten eenenmale den arbeid der commissarissen verlamt en het tractaat van Parijs schaakmat geeft. Onder het voorkomen van een scherp wantrouwen, schijnen zij in eene schikking getreden te zijn, die zich door het minzaamste vertrouwen kenmerkt. De instelling van een liberaal bewind in Moldavië en Wallachije zou niet slechts regtstreeks strijden met hunne (Rusland en Oostenrijk) meest geliefkoosde grond-aanmatigingen aan den Donau, maar tevens met hunne dweepachtige kruistogten tegen vrijheid op de grenzen hunner heerschappij. De zaakgelastigden, die de vijf meer liberale mogendheden vertegenwoordigen, wenden zich thans tot de hoven van Petersburg en Weenen, ten einde dezen hunne belofte van ontruiming gestand doen. Het Oostenrijksche bewind schijnt te antwoorden, dat, zoo lang als, in lijnregte schending van het tractaat van Parijs, de Russen het zuidelijk Bessarabië in bezit houden, de Oostenrijkers de bezetting der Vorstendommen moeten verlengen. Daarop wendden zich de Westersche mogendheden tot Petersburg en vernemen dan daar, dat, zoo lang als, in lijnregte schending van het tractaat van Parijs, de Oostenrijkers de bezetting der Vorstendommen verlengen, de Russen de ontruiming van Bessarabië moeten uitstellen. Er is iets grappigs in dit terugkaatsen van aanleidingen, hetwelk ons herinnert aan onze nuttelooze belegering van Antwerpen in 1809, toen naar men zeide de onbedwingbare strijdlust van ~~den generaal hadsvongen werd door het dralen~~ van den admiraal, en de ongeduldige ijver van den admiraal daarentegen ontzenuwd werd door de werkeloosheid van den generaal. Het zakelijke gevolg is in allen geval, dat de Oostenrijksche en Russische bevelhebbers, die zonder twijfel de vinnigste achterdocht tegen elkander koesteren, in ongestoorde kalmte aan deze en gene zijde van den Pruth heerschen, en de internationale commissie hangt als eene politieke Mahomeds-kist in de lucht, halfweg Bucharest en de wolken."

Daarbij is nu nog te voegen het verblijf der Russen op het Slangeneiland, dat vermeden of vergeten is in het tractaat van Parijs, en de vertraging in de uitvoering der voorwaarden betrekkelijk de vesting Kars, en alsof er nog iets aan ontbrak, bazuinde de *Times* gisteren den lof der Franschen uit over den alles overwegenden invloed, dien zij in Turkije verkregen door de bekwaamheid van den heer de Thouvenel. De Franschen hebben er hun policiestelsel ingevoerd; de Franschen hebben de wegen verbeterd; de Franschen zullen de Turksche financien in orde brengen, waartoe reeds employés zijn aangekomen; in één woord, de beschaafde Franschen (dit erkent het Engelsche blad) hebben hunnen invloed in de plaats gesteld van dien der barbaarsche Russen. De Engelsche natie behoeft intusschen deswege geen ijverzucht te koesteren, volgens den *Times*, en heeft zich bezig te houden met hare koloniën. Genoeg dat Europesche beschaving Europesche barbaarschheid verdreef Met dat al luidt de correspondentie van genoemd blad uit Parijs, zoo als gewoonlijk, eenigzins anders, en verneemt men, dat de Engelsche vloot bevel ontving in de Zwarte Zee te verschijnen, hetgeen insgelijks een inbreuk is op het tractaat van Parijs, dat zoo doende weldra in duigen zal vallen.

SPANJE.

Madrid, 7 Aug. Men weet, dat Spanje verdeeld is in 12 kapitein-generaalschappen en 45 intendantschappen. O'Donnell is voornemens 90 onder intendantschappen te vormen, overeenkomende met de Fransche onder-prefecturen en strekkende, om in de verst afgelegen gedeelten der provincien de maatregelen der regering met kracht in te voeren.

O'Donnell weigert den hem, door de Koningin aangeboden, titel van grande 1e. klasse aan te te nemen.

— De dagbladen deelen thans de proclamatie mede, welke door den generaal Dulce tot de bevolking van Saragossa is gerigt. Daarin tracht die generaal de volksmenigte gerust te stellen, omtrent de gezindheid der ministers, die ten onregte worden verdacht gehouden van tegenstanders der vrijheid te zijn. De regering had geen ander doel, dan om de regeringloosheid tegen te gaan, door het herstellen van de beginselen van orde en van het gezag der wetten.

Voorts had de revolutionaire junta het woord tot de menigte gerigt, nadat zij had begrepen, dat hare rol was uitgespeeld. Uit de proclamatie van dat ligchaam scheen men te moeten opmaken, dat de nationale garde van Saragossa minder gestreng was behandeld dan de nationale garde van andere steden, die in opstand waren gekomen. Zooveel was zeker, dat zij uit eigen beweging de wapenen had nedergelegd, waardoor zij de schande eener ontbinding en gedwongene ontwapening had weten te verhoeden. De matiging, waarmede de regering in Saragossa te werk ging, scheen een bij uitstek goeden indruk te hebben gemaakt.

In geheel Spanje heerscht thans weder rust.

ITALIE.

Het spoorwegje tusschen Rome en Frascati, hetwelk door Franschen en in Frankrijk wonende Engelschen aangelegd is, heeft men, sedert de opening op den 7den Julij, reeds driemalen moeten sluiten om het te herstellen. Den 31sten is hij weder geopend. Eene andere fransche maatschappij verkreeg dezer dagen van den paus het privilegie, om uitsluitend de havens van den kerkelijken staat met stoombooten naar buitenslands te mogen bevaren.

— Uit Turyn meldt men, dat de minister van binnenlandsche zaken met groote gestrengheid ten opzigte van de magnetiseurs en somnambulen te werk gaat. De bekende somnambule, Mevr. van Mongruel, heeft bevel ontvangen, binnen eene week het land te verlaten; verscheidene andere personen van dit bedrijf hebben hetzelfde lot ondergaan.

— De inschrijving in Sardinië tot aanschaffing van 100 kanonnen ten behoeve van de vesting Alessandria, waarvan wij reeds vroeger gesproken hebben, is thans in vollen gang. De gemeenteraad van Turijn heeft 2000 francs voor dit doel bestemd; de inzamelingen bij de bataillons der nationale garde vallen rijkelijk uit en ook in de provinciën ijvert men sterk voor de uitrusting van het italiaansche bolwerk.

— Volgens brieven uit Napels van 7 Augustus, blijft daar steeds eene groote gisting heerschen. Op de muren dier stad was eene nieuwe proclamatie aangeplakt, waarbij de Napolitanen weder worden geluk gewenscht met hun in de laatste dagen waardig gedrag. Zij worden opgeëischt met de beweging tegen de regering niet op te houden, zonder nogtans de grenzen der wettigheid te overschrijden, daar het nog geen tijd is, om de wapens op te vatten. Deze proclamatie heeft te Napels groote verslagenheid te weeg gebragt. De policie was den steller van het stuk nog niet op het spoor.

TURKYE.

Onder de opmerkelijke maatregelen, welke in den laatsten tijd in Turkye genomen zijn, en welke getuigen van eene zucht om de beschaving der bevolking te bevorderen, behoort ook een besluit, waarbij het toezigt en beheer over de keizerlijke drukkerij, hetwelk tot dusverre aan het ministerie van financiën was opgedragen, is overgebragt naar den raad voor de zaken van het onderwijs, die in het bijzonder belast is met alle aangelegenheden, aangaande de opvoeding en de verspreiding van kundigheden. Nademaal in de laatste jaren eene menigte kostbare werken van wetenschappelijken aard op de keizerlijke drukkerij vervaardigd zijn, welke weinig aftrek vinden, heeft de staatsraad onlangs voorgesteld, deze boekwerken te gelde te maken, en de opbrengst te besteden voor het drukken van boeken, die voor het volk geschikter zijn. Ook zijn voorstellen aanhangig, om het verkoopen van boeken in de provinciën te bevorderen.

— Dat de raja's geenszins te vreden zijn met den jongsten hat-e-humayun, welke, onder voorgeven van hen vrij te stellen van de krijgsdienst, hen aan nog zwaardere verpligting onderwerpt dan de vroegere haratch, bewijst onder anderen het berigt, dat de Christen van Bosnië, toen men van hen de hiervoor verschuldigde belasting vorderde, antwoordden, dat zij geen geld hadden, maar dat zij gaarne manschappen zouden leveren, onder voorwaarde, dat deze soldaten onder het bevel van Christenofficieren zouden staan. Het is de vraag, wat de Porte tegenover dit verlangen zal doen.

KAAP DE GOEDE HOOP.

Zeeroovery. Berooving van Schip, Lading, Geld en het bedriegen van Passagiers. De *Monitor* van gisteren meldt, dat Kapitein Lee, van de bark *Amigos*, op den 31 Julij te Algoabaai aangekomen, gearresteerd is. Hij had te Melbourne geld en 140 passagiers gescheept, bestemd naar Hongkong. In plaats van naar Hongkong, stevende hij naar Shanghae, en van daar naar Swatow, waar hij de passagiers aan wal zette, en, in plaats van hun geld, gaf hij hun wissels op Honkong, die later bleken niets waard te zijn. Hij nam vervolgens eene lading suiker in, en vertrok stilletjes zonder £ 2000 te ontladen, welke hij voor de firma Pustau & Co. te Melbourne gescheept had. Hij deed Amboina aan, arriveerde in Julij te Natal, waar hij 5 a 600 zakken suiker verkocht, en bragt het restant naar Algoabaai, waar bij thans in hechtenis is. Van zijn vlugt van Shanghae is aankondiging gedaan in de Gouvernements Courant van Hongkong, en deze courant in handen gekomen zijnde van den heer Berg, Agent voor Pustau & Co. alhier, vervoegde deze zich bij het Gouvernement, dat hem dadelijk de noodige hulp verleende, om den kapitein in hechtenis te nemen. De firma Pustau & Co. is rijk, en kan het verlies lijden, maar de ongelukkige passagiers zijn beroofd geworden van de vrucht van vele jaren arbeid en zwoegens.

BRITSCH-INDIE.

De laatste nummers van de *Singapore Freepress*, met de jongste mail ontvangen, behelzen de volgende berigten.

Eene correspondentie tusschen de Singapore kamer van koophandel en het gouvernement, met betrekking tot het tegenwoordig betaalmiddel, is niet zeer bemoedigend, alzoo daaruit moet werden opgemaakt, dat het Indisch gouvernement de zaak in statu quo wil laten, d. i. de handhaving der bepaling, dat, bij 's lands kassen, geen ander betaalmiddel dan de Ropijen en derzelver onderdeelen in ontvangst zal worden genomen.

De gouverneur-generaal in rade, het is waar, verklaart, dat het de bedoeling niet is geweest, om de circulatie van den Dollar, als een betaalmiddel in particuliere of handels transacties, tegen te gaan, noch die als zoodanig toe te staan," — doch de gouverneur-generaal moest toch inzien, dat de bestendiging der tijdelijke bepaling, dat alle lands betalingen en ontvangsten in Ropijen plaats vinden, noodwendig tot groot en algemeen ongerief moest strekken.

's Lands pachters moeten hunne betalingen in Ropijen doen; — om zulks te kunnen doen, moeten zij de Dollars, die zij van de gemeente ontvangen, tegen Ropijen inwisselen, en dat, ongetwijfeld, tegen een aanmerkelijk verlies. — Iedereen, die zich van post-stamps wil bedienen, moet, vóór hij 's lands schatkamer binnentreedt, zich van Ropijen voorzien. Een reeder kan geenen zeebrief erlangen, een vreemdeling geene acte van naturalisatie verkrijgen, zonder die onmisbare Ropij. Kortom, het ongerief dier bepaling wordt overal gevoeld, en dat ongerief moge in vele gevallen van weinig beteekenis wezen, het stelt in wezenlijkheid toch eene soort van verbittering daar tegen het gouvernement, welke het onverstandig, evenals onnoodig is, op te wekken.

Wij willen niet eens gewagen van het verlies, dat de ambtenaren moeten lijden, door de ontvangst van hunne salarissen in Ropijen, welke zij tegen Dollars moeten inwisselen, tegen eene schade van een of twee centen op ieder Ropij.

De gouverneur-generaal beantwoordt niet de bemerking van de kamer van koophandel, dat het in het algemeen belang zou wezen, om, zonder verwijl, de uitgifte te bevelen van het koper medium, toegepast op den Dollar, voorgeschreven bij acte VI van 1847. In vergelijk met die der particulieren en handelaren, zijn de gouvernements transactien niet veel beteekenend, en vermits voor de eersten de Dollars het eenige betaalmiddel zijn, zoo volgt daaruit, dat aan dat middel een geweldig nadeel wordt toegebragt, wanneer de koperen onderdeelen van die munt worden ingetrokken en door anderen vervangen, die met dezelven niet over een te brengen of te ingewikkeld zijn.

Wat kan toch de bedoeling wezen, dat men ons deze vreemde koperen munt wil opdringen? Zelfs de Sipaais, die daaraan geheel hun leven gewend zijn, verwerpen ze en de eenige personen, die met die munt gediend zijn, zijn de zoogenaamde geldwisselaars, omdat zij daarmede ruimschoots gelegenheid vinden, om de gemeente af te zetten.

— Volgens de Calcuttabladen van den 26 ll. zouden er, in den laatsten tijd, te Punjaub en over geheel de Ganges vallei, hevige regens zijn gevallen, — verscheidene steden zijn bijna geheel weggespoeld, en de schade bijna overal te weeg gebragt is bijzonder groot.

— Het gouvernement is voor de vijfde of zesde maal verpligt geweest, om het loon der werklieden aan de munt te verhoogen. De *Friend of China* berigt, dat er eene algemeene schaarste heerscht aan werkvolk.

— In de Noordelijke provincies van Indië heerscht de Cholera met woede. Men beweert, dat, sedert zij zich in Agra in Mei vertoond heeft, 16.000 personen daaraan zijn bezweken. Te Mean Meer zijn, van den 7den tot den 30 Augustus, 200 Europeanen aan die epidemie gestorven. Op andere plaatsen heeft ze vele slagtoffers gemaakt.

— Eene expeditie tegen Siam is op handen. Ze zal bestaan uit 5000 man.

Stoomschepen zijn ontboden van Calcutta. Er zijn wapenen en amunitie geleverd aan den Emir van Cabul, die aan de expeditie deel zal nemen.

— Een nieuw werk, ten titel voerende: »Een beschrijvend woordenboek van de eilanden in den Indischen archipel, en nabij gelegene eilanden, door John Crawfurd F. R. S., zal eerstdaags het licht zien. De aard van dit werk wordt het best aangetoond, door hetgeen daarvan in de voorrede wordt gezegd.

»Het was eerst mijne bedoeling om eene tweede éditie uit te geven van een werk, dat ik, zes en dertig jaar geleden, het publiek aanbood, doch, bij rijpere overweging, ben ik tot de overtuiging gekomen, dat een werk, 't welk zulk een verscheidenheid van onderwerpen moet omvatten, beknopter en gemakkelijker kan worden behandeld door het in eenen alphabethischen vorm te gieten." Het resultaat daarvan is het tegenwoordig werk; de vruchten van een zeven jaren langere ondervinding van Indische aangelegenheden, en van de studie van een onderwerp, welke de schrijver met slechts kleine afbrekingen sedert de vroegere uitgave der »History of the Indian Archipelago in 1820," heeft voortgezet. Eenige der behandelde onderwerpen zijn niet al te uitvoerig uit gebrek aan bouwstoffen, en anderen zonder twijfel zelfs niet bevredigend, wegens des schrijvers mindere bekendheid met het behandelde; maar, over het algemeen, kan het werk worden beschouwd als het veel omvattendste en begrijpelijkste over zulk een uitgebreid onderwerp, hetwelk tot nog toe het daglicht heeft gezien, terwijl het in ieder geval tot grondslag kan strekken van een uitgebreider en vollediger bewerking door hen, die den schrijver op denzelfden weg willen volgen."

De *Singapore freepress* beveelt het werk dus ten zeerste aan, en het gemis aan zulk een werk is ook voor onze bezittingen reeds voor lang eene behoefte geworden, en wij twijfelen geenszins, of John Crawfurds tegenwoordige uitgave zal door onze lezers met graagte worden te gemoet gezien.

De Correspondent van de *Singapore freepress* geeft de volgende berigten van Malakka:

Hevige westewinden hebben hier in de laatste weken geheerscht en zware regens zijn er gevallen.

— De rapporten van de tinmijnen van Kassang zijn bijzonder gunstig, en men deelt mede, dat een van de hoofd mijneigenaars, gedurende deze maand, meer dan doll. 2000 zuivere winst zal hebben.

— Volgens zeggen hebben eenige van de voornaamste ingezetenen eene petitie aan het gouvernement aangeboden, de strekking hebbende, om het landbezit aldaar op denzelfden voet geregeld te hebben als in de andere bezittingen van de Straits, door het stelsel van verkoop van gronden tegen eenen vasten prijs per acre. Tot nog toe hebben de vertegenwoordigers van grondbezitters onder het voormalig Hollandsch Gouvernement, die in 1824 hunne regten, tegen eene jaarlijksche schadeloosstelling, hebben overgedaan aan de O. I. Compagnie, zich min of meer verklaard tegen het beginsel van grondverkoop bij voortduring; — doch thans schijnt een betere geest te heerschen, en wordt dus aan de petitie gehoor gegeven, dan voorzeker zal de voorspoed van deze bezitting aanmerkelijk worden vermeerderd, want tegenwoordig liggen zeer groote kapitalen renteloos, en voorzeker kan er geen beter uitzet derzelven in mijnen of plantaadjes gevonden worden dan hier. Doch indien belanghebbenden geenen voortdurenden titel van eigendom kunnen erlangen, kan van hen niet verwacht worden, dat ze daarin hunne kapitalen in de waagschaal zullen stellen, zoodat een ieder, die werkelijk belang heeft in de welvaart dezer kolonie, waarschijnlijk alles zal bijdragen, om eenen maatregel tot stand te helpen brengen, welke door de jongste wet althans dezelfde voorregten zal genieten, als in de overige bezittingen in de Straits.

— Wij ontleenen aan de *Singapore free press* van 23 October het navolgende:

De Rajah van *Siak* kwam laatstleden Zaturdag hieraan met 30 praauwen en 500 volgelingen. Zooals wij vernamen, heeft hij eene expeditie op het oog tegen een aantal weerbarstige hoofden, die geweigerd hebben zijn gezag te erkennen, en, voor een jaar of twee geleden, Siak in eenen staat van beroering hebben gehouden. Hij heeft aankoop gedaan van eene schoener en meer andere vaartuigen van mindere grootte en voorziet zich van eenen grooten voorraad wapenen en amunitie van alle soorten. Zoodra hij de burgerberoeringen in zijn rijk heeft ten onder gebragt, is de rajah van voornemen, om zijne aandacht te vestigen op de ontwikkeling van zijne staten, en, naar men zegt, zal hij daarin gebruik maken van Europesche hulp en medewerking. De korte afstand, die Siak van Singapore verwijdert, zal den Rajah gemakkelijk in de gelegenheid stellen, om zijne plannen ten uitvoer te brengen, wanneer die namelijk op goede gronden berusten. Steenkolen, tin en goud worden gezegd in Siak in groote hoeveelheden aangetroffen te worden, even als de gewone voorbrengselen der maleische bosschen, zooals: was, rotting, getah taban, dammar, enz.: enz.

De Heer Crawfurd geeft, in zijne dictionaire der eilanden van den Indischen archipel, de volgende beschrijving van Siak. De rivier, de schoonste van geheel Sumatra, vindt haren oorsprong in de middelste bergketen, en na uitgestrekte alluviale gronden te hebben doorsneden, stort zij zich uit in de Straat Malakka, bijna tegen over het eiland Bancalis. De monding der rivier is bijkans ³/₄ mijl breed, doch bijna geheel versperd door eene zandbank, welke bij laag water in sommige tijden droog ligt, slechts een zeer naauw kanaal openlatende, welke ook voor groote vaartuigen zeer veilig bevaarbaar is. Is men over de zandbank heen, dan wordt de rivier dieper tot op 5 vaam, en 15 mijlen van de monding opwaarts, van 7 tot 9 vaam.

De rivier is voor schepen van een groot charter bevaarbaar tot tachtig mijlen, en voor kleinere, de grootte van 200 ton niet te boven gaande, tot op honderd mijlen opwaarts. Kleine praauwen daar onder gerekend, is de rivier in 't geheel bevaarbaar, niet minder dan over 150 mijlen, zoodat ze beschouwd kan worden, als een der nuttigste stroomen van Sumatra. De stad Siak ligt op eenen afstand van ongeveer tachtig mijlen van de monding der rivier, en wordt beschreven als eene aanzienlijke plaats, hoezeer daarover niet veel wordt uitgewijd. Ook zijn wij niet bekend met de uitgestrektheid en de bevolking van dezen staat.

De troeboe visch, die gezouten en gedroogd in deze gewesten algemeen bekend is, wordt aan de monding van de Siak rivier gevangen.

— Gedurende de laatste veertien dagen zijn te Singapore omstreeks honderd Boeginesche en andere praauwen uit het oosten aangekomen, zoodat het zoogenaamde Boeginesche handelssaizoen dit jaar allervoordeeligst belooft te wezen, hoezeer men, eene maand geleden, vreesde, dat de eene of andere wederwaardigheid het bezoek van onze ooster handelaren in den weg stond.

Zoo als gewoonlijk hebben thans weder vagabonden, die handelaren trachten te knevelen, sommigen zelfs hebben, onder voorgeven van daartoe door de regering gelast te zijn, een of twee dollars van iedere praauw tol geeischt; anderen weder, onder het goedig voorgeven, dat ze de nachodas willen inlichten, of het door hen medegebragte geld in orde en gangbaar is, doen hen hunne beurzen te voorschijn halen en zelden gebeurt het, dat niet een paar dollars worden gemist, wanneer het geld weder in den zak wordt geborgen. Achterdochtige personen gelooven, dat deze goedhartige geldbezigtigers goed slag hebben, om het geld in hunne mouwen te doen kruipen. Alle slinksche middelen worden te baat genomen, om deze ligtgeloovige handelaren te benadeelen en het geld uit de beurs te kloppen.

Het zal dus niet ondienstig wezen, dat onze waterpolicie dit jaar een wakend oog houde op die schelmen, die voor het meerendeel aan haar niet onbekend kunnen zijn, hoezeer zij tot nog toe steeds ongedeerd hun bedrijf hebben kunnen uitvoeren.

Van de *Straits Times* nemen wij de volgende mededeelingen over:

Calcutta bladen, tot en met den 27 September jl., zijn hier per *Fierij Cross* ontvangen, en gewagen van groote watervloeden in verschillende districten van Bengalen, hebbende zelfs eene stad en onderscheidene dorpen met zich medegevoerd. Men vreesde, dat ook Calcutta zou worden overstroomd, doch het water is niet zoo hoog gestegen, als men zulks verwacht had.

— Lord Dunkellen, militaire secretaris van het gouvernement, heeft het publiek van Calcutta ten zeerste beledigd, door aan drie dames van eenen zeer slechten reuk toegang te verleenen tot het bal, ten behoeve van de noodlijdenden door den watersnood in Frankrijk, en met welke hij zelfs dikwijls heeft gedanst tot groote ergernis van al de genoodigden.

Lord Dunkellen heeft wel is waar zijne excuses aan de directeuren van het bal gemaakt, maar de beleediging, daar door het publiek aangedaan, is hierdoor geenszins weggenomen. Sommige bladen staan er op, dat de Lord ter dier zake voor eenen krijgsraad moet teregtstaan, en gestrengelijk dient gestraft te worden, in stede van dat men hem stil van Calcutta heeft laten vertrekken, om het gebeurde te doen vergeten. Zijn Lordschap heeft zich aan de Siamsche expeditie aangesloten en is reeds vertrokken.

— Woensdag ll. des morgens omstreek s10 ure, ging een klingalees in eene praauw uit, om eenige binnenkomende Boeginesche handelaren te gemoet te gaan, ten einde met hen handel te drijven. Tusschen Tanjong Kattong en Siglap kwam hij eene maleische sampan tegen, geheel met kadjang matten gedekt. Eensklaps echter werden de kadjangmatten opengeworpen, en zeven maleijers kwamen te voorschijn, allen gewapend met geweren, die ze op hem aanleidden doch niet afschoten, omdat de Klingalees zijne boot stopte toen ze, hem zulks bevalen. Sommigen der maleijers wierpen vergiftigde pieken anderen steenen naar den klingalees. De maleijers enterden daarop de praauw en namen er alles uit, en zouden hem geheel uitgekleed hebben, zonder zijn erbarmelijk smeken, hem zijne kleederen te laten behouden. Na den klingalees, een malakka handelaar in rotting en gevogelte, aldus uitgeplunderd te hebben, staken zij over naar de naastbij gelegene eilanden.

Donderdag werden de praauwen van die rigting komende naauwkeurig onderzocht en drie maleijers, door den klingalees herkend, gevat; in hunne praauwen werden lange houten pieken enz. gevonden. De zaak is thans in onderzoek. De maleijers dreigden de klingalezen over boord te werpen, doch deze baden, om, wanneer ze toch van kant moesten, dat zulks in hunne praauw mogt plaats vinden, die toen twee mijlen ver in zee was.

— De expeditie naar Perzië.

Met de laatstelijk aangekomen stoombooten werd er tijding gebragt, dat te Bombay groote voorbereidselen worden gemaakt tot eenen oorlog met Perzië. Het doel van deze expeditie is, om Perzie te noodzaken, om Herat over te geven aan Dost Mahomed Khan, onzen ouden en dapperen Affghaanstanschen vijand, thans onzen trouwen bondgenoot. Herat werd eenige maanden geleden geweldadig aan Dost ontnomen, maar onze strijd met Rusland liet toen niet toe, om zelfs eene belofte te geven tot het verleenen van hulp aan Dost.

De tijd is nu daar, dat wij handelen kunnen. Het Britsch Indisch gouvernement heeft nu eene expeditie naar Perzie bevolen, en de volgende corpsen zijn reeds aangewezen, om daarvan een deel uit te maken: het 3de regiment rijdende artillerie, kapitein Blake; eene batterij veldartillerie, kapitein Hatch; twee compagniën sappeurs en mineurs; 300 man van de ongeregelde ruiterij onder majoor Tapp; H. M. 64ste regiment van Belgiun; het 2de regiment Europeanen van Scinde; het 4de regiment scherpschutters van Poona onder kolonel Honner; het 5de regiment N. L. J. van Bombay; het 26ste regiment N. J. van Sahara; alles onder het opperbevel van kolonel Foster Stalker, c. b. met kolonel J. Hale als brigadier. Men zegt ook, dat H. M. 14de regiment ligte dragonders en het 22ste, 28ste en 29ste regiment infanterie voor deze expeditie zullen worden bestemd, doch hiervoor kunnen wij niet instaan.

Voor het overbrengen van deze militaire magt zijn, behalve de schepen en stoomers van de indische marine, als transportschepen aangewezen, de *Melbourne*, *Raja van Cochin*, *Ducatah*, *Madge Wildfire*, *Merse*, *British Empire*, *Sibella*, *Mirzapore* en *John Bunyan*.

De demonstratie tegen den Shah van Perzië zal ook medebrengen eene blokkade van de Perzische Golf door de oorlogschepen van de indische marine.

Men zegt, dat eene opeisching van Herat in behoorlijken vorm aan den shah zal worden gedaan, en van zijn antwoord vrede of oorlog zal afhangen.

De overmeestering van Herat is eene dadelijke inbreuk van de voorwaarden van het tractaat. De *Bombay Telegraph and Courier* van den 8sten September zegt, dat het [illegible] wapenen, om een millioen patronen en zes duizend stel wapenen, met den grootsten spoed, naar Moolton te verzenden, en welke in het arsenaal van Bombay in gereedheid worden gebragt.

Deze wapenen en ammunitiën zijn bestemd voor Dost Mahomed van Affghan, onzen bondgenoot, die reeds eene sterke magt in het veld heeft, om Herat aan te vallen.

MANILLA.

Wij ontleenen aan de *Overland friend of China* van 12 September jl. het volgende:

Een zeer zonderling voorval, dat eene bijzondere sensatie heeft veroorzaakt, vond onlangs hier plaats, 't welk, hoezeer het, zoo als alle zaken, waarin het gouvernement betrokken is, zoo veel mogelijk geheim wordt gehouden, genoegzaam uitlekte, om de zaak, zoo als ze gebeurd is, algemeen bekend te maken, zonder evenwel de oorzaken van het voorgevallene te vermelden. Een officier, kortelings geleden van Spanje aangekomen, maakzijn opwachting bij den Gouverneur Sr. Don Manoël Crespo, die plaatselijk den rang bekleedt van Kapitein Generaal. Geen derde persoon was bij die ontmoeting tegenwoordig, doch kort daarop werd, in des Gouverneurs kamer, een buitengewoon geraas gehoord.

Zijn adjudant drong toen naar binnen, en vond den ouden Gouverneur, worstelende met den dood, door zijnen woedenden bezoeker bijkans verwurgd. Zonder de spoedige hulp van zijnen adjudant, had de oude man zeker bezweken. Men maakte zich toen van den aanvaller meester, en behandelde hem niet zeer zacht. De zaak is, als eene militare misdaad, sedert vóór den krijgsraad behandeld, en naar het geregtshof van Madrid verwezen, zoo als alle zaken, waarin Spanjaarden zich schuldig hebben gemaakt aan misdaden, waar de doodstraf op staat. En daar geen geneesheer een certificaat heeft willen afgeven, dat de jonge officier de daad, in eene vlaag van krankzinnigheid, zou hebben gepleegd, zoo gist men algemeen, dat hij tot de doodstraf zal worden verwezen. Het gerucht liep, dat hij tot die daad zou zijn overgegaan, omdat de gouverneur hem zou hebben geweigerd, om onmiddellijk weder naar Spanje terug te keeren, daar Manilla hem niet regt beviel. Maar eigenlijk weet niemand, wat tusschen hen is voorgevallen, en daar de een den ander te voren niet heeft gekend, zoo schijnt de geheele zaak niets anders te wezen dan de daad van een krankzinnige.

De Correspondent van de *Overland friend of China* verhaalt, dat er in Luzon nog steeds rooversbenden op eene groote schaal bestaan. Gewapende benden van Tulisanies (bergroovers) loopen het land af, leggen der bevolking brandschattingen op, en plunderen, zonder veel tegenkanting der autoriteiten daarin te ondervinden. Ze drijven hun euvelmoed zelfs zoo verre, dat ze de voorsteden van Manilla aanvallen. Onlangs heeft eene dezer benden, op klaarlichten dag, bezit genomen van eene der straten, terwijl hunne makkers eene huis uitplunderden, en hunnen buit ongestoord wegvoerden. De militaire magt kwam juist bij tijds, om te laat te komen.

De generaal Aleson is tot Kapitein-Generaal der Philippynsche eilanden benoemd en wordt in het bestuur van Sevilla door den Markies de la Solana opgevolgd.

CHINA.

Omtrent de onlusten in China leest men in de *Overland Friend* van 12 September jl., het volgende:

Sedert den dood, hetzij door zelfmoord dan wel in den krijg, van de dappere generaals Heang-Yung en Keih, wordt de hoop voor het welslagen der keizerlijke wapenen in de noordelijke districten flaauwer en flaauwer; — de inwoners van Shanghae hebben zich bitterlijk te beklagen over gedurige strooptogten door deserteurs van het keizerlijke leger. Thans schijnt Tan-Yong, eene ommuurde plaats, iets meer dan honderd mijlen van Shanghae verwijderd, de grootste garnizoensplaats der keizerlijke troepen te zijn — alwaar ze zijn ingesloten, en allerwaarschijnlijkst uitgehongerd zullen worden.

Zijn de patriotten eenmaal in 't bezit van Tan-Yong, en hebben zij alsdan genoegzaam water, om hunne transporten over te voeren, dan zullen ze weinig weerstand vinden. om naar Suchau en Hang-Chau op te trekken, en de val van deze steden zal voorzeker een merkelijken invloed hebben op de toekomstige bewegingen.

Een niet onbevoegde oordeelaar laat zich, in de *N. C. Herald* van den 16den ll., over den tegenwoordigen stand van zaken, aldus uit:

»Drie punten schijnen dus, door eenen zamenloop van gebeurtenissen, bekrachtiging te vinden:

1º. dat het volk over eene landstreek, in uitgebreidheid en bevolking, gelijk aan sommige der magtigste staten van Europa. de Manchu dynastie afgeworpen, en zich onderworpen heeft aan de Ming dynastie.

2º. dat het volk van een groot gedeelte, zoo niet van het geheel, van dat uitgebreid grondgebied, belastingen betaald, voor de schraging der Nanking regering, en

3º. dat hetzelve het voorregt heeft; om naar geletterde eereposten en burgerlijke bedieningen te dingen.

Hieruit blijkt dus, dat de opstandelingen, en met regt, worden beschouwd, eene regering de facto te hebben. In die regering zal voorzeker de militaire wetgeving den voorrang bekleeden, doch er bestaan kenbare teekenen van eene burgerlijke organisatie, die reeds dagteekent van drie jaren herwaarts, toen ze zich, als eene georganiseerde weerstand der Chinezen tegen de Manchu souvereiniteit, in de hoofdsteden van Kiang-Su, Anhivoy en Hoopih, heeft gevestigd.

In dien tusschentijd hebben de opstandelingen hunne grenzen aanmerkelijk uitgebreid, hunne magt versterkt en bevestigd, en ware hun de weg naar China's hoofdplaats niet door een keizerlijk escader versperd, dan zouden wij reeds nu hunne onafhankelijkheid mogen erkennen, zonder onze onzijdigheid te verkrachten, noch de grenzen van een geschiedkundig feit te overschrijden. De keizerlijke landmagt, die Chin-Kiang belegerde, is niet, lang geleden, bijna geheel vernield. Generaal Hiang is gedwongen geworden, om van Nanking terug te trekken, en konden de opstandelingen er slechts in slagen, om hunne tegenpartij uit de wateren van Yang-tsze te verdrijven, of zich op eene andere wijze een' weg te banen naar de kusten, dan gewis zou de vreemde handel eenen vrijeren loop vinden. dan het mogelijk zou wezen dien op eene andere zijne te verkrijgen, en een heerlijk veld zou worden geopend voor handels- en staatkundige ondernemingen.

— Verder zegt dat blad: De oude, beroemde pagode in de stad Canton heeft, of door ouderdom, of door ondermijning, door de in den laatsten tijd gevallene zware regens. moeten onderdoen voor de elementen, die ze, gedurende veertien eeuwen, moedig het hoofd heeft geboden.

Ze is nu, zoo als ons een inwoner dier stad verhaalt, een puinhoop, waaronder het verbrijzeld ligchaam van eenen Budda priester ligt bedolven. Het bijgeloof ziet in dit ongeval droevige voorteekenen van toekomstige gebeurtenissen, en niets minder dan een spoedige val van den Manchu dynastie wordt hieruit voorspeld, zelfs door hen, die zulks nog betwijfelden.

Volgens later berigt zou slechts de top der pagode zijn ingestort.

— Men leest in de *Overland China Mail* van 13 September jl. het navolgende:

Wij vernemen, dat Lee Ming Mo, vroeger een mededader en naderhand bekend als deelhebber in het uitplunderen van Fah Shan, op den 24sten Augustus jl. er in geslaagd is, om de keizerlijke vloot, nabij de hoofdplaats van het district Wu Chan, aan den oosteroever van Kwang Si, in brand te steken. Een van de keizerlijke commanderende officieren vlugtte naar de stad, maar de andere wordt gemist, en wordt geacht hetzelfde lot te hebben gedeeld van een aanzienlijk getal zijner manschappen, die in de golven hun leven verloren.

Het is ons niet bekend, of Lee Ming Mo eenige gemeenschap heeft met Toe Ping Wang; men zegt echter dat zulks het geval niet is. Dit is zijn tweede aanval op de keizerlijke vloot, de eerste mislukte.

— In het Zuiden vinden overstroomingen plaats; rondom Tan Yang, waar des keizers leger in kamp ligt, is de droogte buitengemeen geweest, en de sprinkhanen verwoesten alles wat groen is. Men heeft gebrek aan levensmiddelen en geld.

Het geldelijk gebrek der keizerlijke regering wordt blijkbaar, doordien het nogmaals getracht heeft, om de bevolking ijzeren munt op te dringen.

In Shanghae waren, één jaar geleden, de gemoederen zeer tegen den opstand. nu is het blaadje geheel omgekeerd. De opstandelingen worden nu talrijker en sterker, en breiden zich hoe langer zoo meer uit, terwijl hunne tegenpartij zwakker wordt en terug trekt. Hare Noorder ruiterij heeft getoond niet anders te zijn dan eene mythe. en nu is het voetvolk aan het opdagen, en men zegt reeds zeer nabij Nanking.

— Van het Noorden wordt berigt, dat de opstandelingen getracht hebben Soochow te overmeesteren; dat deszelfs verdedigers onwillig zijn, en sommigen van hen, die van Swatow, in opstand zijn gekomen en verscheidene stukken geschut van de wallen in de grachten hebben geworpen. Zij zouden naar hunne geboorteplaatsen worden terug gezonden.

— De terugkomst van admiraal Seymour uit het Noorden wordt dagelijks te gemoet gezien.

— Eene vlugt sprinkhanen, die verscheidene dagen noodig hadden om over de stad Shanghae te vliegen, heeft letterlijk voor eenigen tijd den atmospheer verduisterd. De *Mail* deelt mede, dat deze sprinkhanen, 50 mijlen ver in zee, door het fransche fregat *Virginie* zijn gezien.

Zij hebben groote schade aan den oogst berokkend.

— De Hongkongsche bladen melden, op autoriteit van de *Polynesian*. het huwelijk van den koning Kamehamha III van de Sandwich Eilanden met mejufvrouw Rooke, een kind van een inlandsch hoofd, en aangenomene dochter van T. C. B. Rooke, medicinæ doctor. Deze plegtigheid vond plaats op den 19den Junij in de groote steenen kerk in Kawiaihao, door den episcopaalschen priester K. Armstrong.

De bladen geven van dit huwelijk een uitvoerig berigt.

SIAM.

Men leest in de *Singapore Freepress* van 25 September jl.:

Van den Britschen Consul te Bangkok is, bij den gouverneur der Straits Settlements, eene dépêche ontvangen, welke aan de kamer van kouphandel is bekend gemaakt, behelzende het berigt, dat het Siamsch gouvernement het verbod tegen den uitvoer van rijst heeft opgeheven en dat de hoop wordt gekoesterd, dat men niet meer tot zulk eenen maatregel zal behoeven over te gaan, om het Siamsche rijk voor schaarste te vrijwaren. Van de welbekende vruchtbaarheid dezer Siamsche gronden mag men verwachten, dat, bij eenen vrijen uitvoer, de rijstcultuur aldaar aanmerklijk zal toenemen. Onder den vroegeren stand van zaken, werden uitgestrekte padivelden aan verrotting prijs gegeven, daar het verbod tegen den rijstuitvoer, het snijden der padi onvoordeelig deed worden, — doch zulks kan niet meêr gebeuren, daar er vele markten openstaan. die over al den overvloed van Siam in rijst met graagte willen beschikken.

— De *Singapore Freepress* van 9 October neemt den volgenden brief over van Y. D. te Bangkok, houdende eenige teregtwijzigingen, omtrent het door de *Straits Times* medegedeelde over de ontvangst van de Fransche Ambassade naar Siam, waarover wij in een vroeger Nommer spraken. Wij laten een extract hieronder volgen:

De *Straits Times* vergist zich, wanneer hij zegt, dat de Fransche ambassade eenige belemmering ondervond, omdat er voor den gezant geene geschikte woning beschikbaar was. Het huis, speciaal voor den franschen gezant gebouwd, was het evenbeeld van dat voor den Amerikaanschen gezant bestemd, en wat voor den onzen goed genoeg is, geloof ik, is ook voor elken anderen gezant ter wereld geschikt.

En in spijt van de *Straits Times*, dat de tweede koning zijn paleis voor den franschen gezant zou hebben ingeruimd, geloof ik, dat de koning thans nog in het volle bezit van zijn paleis is, ten minste scheen zulks nog het geval te wezen, toen ik laatsleden maandag bij Z. M. dineerde.

Ziedaar de ware toedragt der zaak; de Britsche ambassade was gehuisvest in de Britsche factorij, en dat gebouw was door den Heer Parkes van het Siamsche gouvernement ingehuurd voor den Engelschen Consul. Het was bijgevolg niet meer beschikbaar voor vreemde gezanten, en de Siamezen bouwden dus twee huizen, het eene volmaakt gelijk aan het andere. een voor onzen gezant — hij nam het en was dankbaar, — een voor den franschen gezant, die het liever niet betrok. — Hij moest een huis hebben, juist als dat van den Engelschen gezant.

De Siamees lachte er om, doch hij was welgeluimd en gaf toe. — Eene oude douariere van aanzien, ruimde hare oude woning in, en de fransche gezant betrok die, niet weinig opgeblazen over het *verkrijgen* van zijn wil.

HAITI.

Volgens de engelsche bladen, zou keizer Soulouque gezind zijn, de onafhankelijkheid der dominicaansche republiek te erkennen. en zou te dien einde een vredestractaat gesloten worden tusschen de twee staten, die ieder een deel van het eiland St. Domingo bezitten. Voorts zouden van weêrszijden commissarissen worden benoemd, om de grensscheiding te regelen, en, in geval van verschil van gevoelen, de consuls van Frankrijk en Engeland als scheidsregters eene beslissing geven.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

atum		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Van	Datum.	Naar
October	21	Engelsch.	Southern Cross	G. Charlton	Whampoa.	11 Sept.	Londen.
»	28	»	Anglo Saxon	J. Laird.	Shanghaij.	14 »	»
»	29	Amerikaansch	N. B Palmer.	Lowe	New-York.	14 »	Hongkong.
»	—	Hamburgsch	Ameriva	L. H. Voss	Canton.	3 Oct.	Buenos Aijres.
»	—	Engelsch.	Gauntlet	W. Malis	»	26 Sept.	Londen.
»	30	»	Excelsior.	A. Jonis	Hongkong.	15 »	Melbourn.
»	31	»	Walmer Castte	Ph. de St. Croix.	Toochoufoo	15 »	Londen.
»	—	»	Jamora	J. Baselis	»	24 »	»
Nov.	1	Amerikaansch.	Kingsher	Crosby	»	10 Oct.	»
»	—	»	Antilope	J. J. W. Cols.	Manilla.	27 Sept.	New-York.
»	2	Spaansch	Belle Caomen	D Bordenaris	Cadix	23 Julij.	Manilla.
»	—	Engelsch	Heat Park.	G. Duffies	Suwarak	16 Sept.	Londen.
»	—	»	Bellona.	E. Jevry	Canton.	14 Oct.	»
»	—	Amerikaansch.	Charmen	J. S. Lucas	Whampoa.	11 »	New-York.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum		Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Novemb.	1	Nederlandsch	bark	Borneo	T. A. Jansen	Rotterdam.	14 Julij	Landberg, Bezoet de Bie & co
»	—	»	»	Nieuw Lekkerland	M. B Hoffman	»	23 »	de Weerdt Ruyl en co:
»	—	Nederl Indisch	»	Almansoor	Said Alie bin Djin	Pamanoekan	28 Oct.	D. N. Buys en co.
»	—	» »	brik	Cheribon Packet	Young	Cheribon		»
»	—	» »	»	Alnoer	Sech bin Awab Said.	Samarang	25 »	B. J. Jacobs.
»	—	« »	»	El Yoeser	Said Aboebakar	Singapore	14 »	»
»	2	Nederlandsch.	schip	Tonia	C. F. Zeeman	Samarang	29 »	B. Kopersmit en co.
»	—	Nederl Indisch	schoen.	Sumatra	Moh Arsad	Pontianak	14 »	D N. Buys. en co.
»	—	Amerikaansch	schip	Kit Carson	T. C Crowill	Singapore	23 »	Pitcaris Syme en co.
»	—	»	»	Ceylon	G. T Bussett	Honolulu	6 Sept.	Paine Stricker en co.
»	3	Nederlandsch.	bark	Ridderkerk	A. H. Pesant	Rotterdam	7 Mei	B. Kopersmit en co.
»	—	»	»	Dina	de Haan	Hongkong		G. Suermondt en co.
»	—	»	»	Nederland en Oranje	van der Plas	Samarang		B Kopersmit en co.
»	—	Nederl Indisch	»	Amana Tulbarie	Sech Bantoch	van de Oost		D. N. Buys en co.
»	4	Nederlandsch.	schip	Soerabaya		Rotterdam		G. Suermondt en co.
»	—	Hamburg	»	Argo		Hongkong		C. Bahre en G. Kinder.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	1	Nederl. Indisch	bark	Marzoek	Sech Akoeb	Samarang.
»	—	Engelsch	brik	Mary Mackertoom.	J. S. Bario	Singapore.
»	2	Nederlandsch.	»	Amalia Augusta	W. A. van Marle.	Nederland.
»	—	Nederl Indisch	»	Ydroesie	Said Alhabasy	Banka.
»	3	Fransch	»	Union	Le Bozec	Havre via Samarang.
»	—	Zweedsch	»	Emilie	W. W. Wulff	Soerabaya.
»	—	Nederlandsch.	bark	Jan van Brakel	J. Van Waning	»
»	4	»	schip	Stad Leyden	Ruige	Samarang.
»	—	»	bark	Johannes Hendricus Ferdinand	G. H Lodewyk	Soerabaya.
»	5	»	»	Jan van Schaffelaar	F. van Hees	Amsterdam.
»	—	Nederl. Inidsch	brik	l'Esperance	J Huwart	Indramayoe.
»	—	»	stoomb	Langen Lamongan.	T. Deighton.	Samarang.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	schip	Vooruit *	W. C. Kool	Rotterdam.	van Ommeren, Rueb en co.
»	brik	Princes Amalia	W. Groeneveld.		Tiedeman en van der Burg.
»	bark	Pollux	D Kooy	Samarang.	»
»	schip	Biesbosch	Mugge		B. Kopersmit en co.
»	bark	Aegedia en Pauline *	Veltman.	Amsterdam	»
»	»	Ridderkerk *	Pesant		»
»	»	Nederland en Oranje *	L. van der Plas	Amsterdam	»
»	»	Tonia *	Zeeman	China	»
»	fregat	Wihelmina en Clara *	H. de Wyn		Haeger en Schuurman.
»	bark	Maria Adriana	S. v. d Held	Soerabaya.	Landberg, Bezoet de Bie en co.
»	»	Lourens Koster	M Roenen.	»	»
»	»	Borneo	J. F. Jansen	Tjilatjap	»
»	»	Nieuw Lekkerland	Hoffman.		de Weerdt, Ruyl en co.
»	»	Dina *	de Haan	Havanah	G. Suermondt en co.
Nederl. Indisch	bark	Sara Eleonora *	D. Schuimer	Samarang.	C. Bahre en G. Kinder.
» »	»	Said Maskoer *	Hadjie Jenal	Soerabaya en Banjermass.	D. N. Buys en co.
» »	»	Kalimanten	Goestie Tassin.	Tagal.	»
» »	»	Atiat Rachman *	Sech Algator		»
» »	»	Almansoor *	Said Alse bin Djen	Pamanoekan	»
» »	schoen.	Sumatra *	Moh. Arsad		»
» »	schip	Amana Ulbarie *	Sech Bantoak	Padang	»
» »	bark	Kim Hensing *	Lim Bintioe	Cheribon.	»
» »	schoen.	Argo *	Massingham	»	»
» »	brik	Cheribon Packet *		Tagal.	»
» »	bark	Anna Serie *	Sech Bakreso	Soerabaya.	B. J. Jacobs.
» »	»	Alnoer *	Sech bin Awab Said.	Samarang.	»
» »	brik	Ej Joesoer *	Said Aboebakar	Singapore	»
Engelsch	bark	Nile *	W. Lunnel	Singapore.	Martin, Dyce en co.
Zweedsch	»	Anne Charlotta *	T. J. Brogren	Zweden	Tolken, Veget en co.
Hamburgsch	schip	Europa *	Vogler		Metzendorff, Wilmans en co.
Amerikaansch.	bark	Panama *		Amerika via Padang	Dummler en co.
Deensch.	»	Valkijrien *	Strandgaard		Paine, Stricker en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	24	Zweed.	schip Oscar I, ...	P. J. Morch .	Batavia.
»	27	N. I	stooms. Langan Lamongan.	T. Deighton ·	»
»	28	»	bark Thæ Goan . . .	Liem Tik An	Riouw.
»	29	»	stooms. Banda	O. C. L. Neyts	Batavia.

Vertrokken Schepen van *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	23	N. I.	bark Sayang Maskoor .	Mohamat Alie	Banjermass.
»	25	»	» Alnoer	Sech Said . .	Batavia.
»	—	»	» Maas Denok . .	Anakoda Adam	Sambas.
»	—	Ned.	» Maria Elise . . .	van der Putte .	Soerabaya.
»	26	Zweed.	schip Kroonprinsen . .	H. Bothen .	Nederland.
»	—	Ned.	» Fortuna	M de Ligny .	Soerabaya.
»	27	N. I.	bark Inglie, ...	Kwee Gokko .	Rembang.
»	28	Eng.	schip Carolina Coventrij.	B. Freeman .	Nederland.
»	29	Ned.	. Tonia	C. F. Zeeman	China.
»	—	N. I.	bark Go An Sing . .	Oei Ong Kie .	Soerabaija.
»	30	Ned.	» Alcor . . . . ,	van Oppen .	Nederland.
»	—	»	» Nederland en Oranje	van der Plas .	Batavia
»	—	N. I.	stooms. Langan Lamongan	T. Deighton .	»

In lading liggende Schepen te *Samarang*.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl Indisch bark	Bientang Anam	S. van Hulstyn . .	. . . .	Gezagvoerder.
Nederlandsch . »	Nederland	F. Ruiter	Nederland	Dorrepaal en co.
Nederl Indisch »	Marianna Authoinette	J. C. Lebert . . .	Batavia	B. Kopersmit en co.
» »	Naga Laut	Wentholt	. . . .	»
Zweeds . . schip	Oscar I.	P J. Morch . . .	Amsterdam	Gezagvoerder.
Nederl Indisch bark	Thæ Goan	Liem Tik-an . . .	. . . .	»

Aangekomen schepen te *Soerabaya*

Datum.		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Oct.	22	Ned.	bark Admiraal Piet Hein.	L Hazewinkel	Samarang.
»	24	»	schip Staatsraad v. Ewijk.	F de Winter	Batavia.
»	—	N. I.	bark Kim Tiksin . . .	Kwee Tjoesing.	»
»	—	Ned.	» Solo	v. d. Meulen .	»
»	25	N. I.	stooms Ambon . . .	Hugenholtz .	»
»	—	Eng.	bark Emma	A. Griffin . .	Singapore.
»	26	N. I.	kotter Krabbe	Mardam . .	Pasoeroean.
»	—	Ned.	bark Neerland's Koningin.	G Geerling .	Batavia.
»	—	Eng	» Antagonist . . .	E Blake . .	»

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct	25	Ned	bark Henriette. . . .	v. d. Veen .	Nederland.
»	26	»	» Samuel Hendricus .	v. d. Geer .	»
»	—	N. I.	schoener Digna . . .	Oedin . . .	Pamanoek.
»	27	»	Konink. Ned. Yachtclub .	F L Jack . .	G. v. Persie
»	—	»	schoener Fathool Haer .	Sech Molahailla.	Sumanap.
»	28	Ned.	bark Joan Melchior Kemper.	P. C. Rosier .	Nederland.
»	—	N. I.	stooms. Soerabaya. . .	F. van de Pol.	Batavia.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya*.

Vlag	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch kotter	Eduard	Bagong	Batavia	Gezagvoerder.
» » schoen.	Masshoor	S A. K. b. A. Edroos.	»	»
Nederlandsch . schip	Margaretha Simonetta	F J. Hoffman. . .	Bat. en Samarang	Fraser Eaton & co.
Nederl. Indisch bark	Yoesserin	Sech Baradja . . .	Banca	Gezagvoerder.
« » »	Kim Tiksin	Kwee Tjoensing . .	Sumanap	»
Nederlandsch . schip	Vier Gebroeders	P. J. Haken . . .	Nederland	P. Kervel & co.
Engelsch . . »	Emma	Griffin	Booleij Eiland	Adam & co.
Nederlandsch . »	Ottolina.	J. J. Prange . . .	Ned. over Passoeroeang . .	Fraser Eaton & co.
Nederl Indisch bark	Elmachlaar	Sech Asbidie . . .	Banjermassing	Gezagvoerder.

Gepraaid 26 Sept. 1856 nabij Pratus Shoal het Eng. schip *Rooholiff*, 22 dagen reis van Hongkong, met verlies van masten terugkeerende naar Hongkong. — 21 Oct 1856 op 0° 26' NB. en 108° 16' L B. O Greenwich. Het Ned. schip *Stad Utrecht*. kapt. F. P. J. Jaskie, 33 dagen reis van Manilla naar Sydney.

Gepraaid op 106° 50' OL. en 3° 21' ZB. het Frans schip *Richard le Noir*, gedestineerd naar Frankrijk, den 28sten Oct ; door *de Dina*, J, kapt L. de Haan.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 29 *Oct. tot en met den* 1 *Nov.* 1856.

AANVOER

Van Indramaijoe per praauw sampang gez. div.

2543 pic. rijst. *Order.*

Van Tanara per praauw sampang gez. div.

7988 pic. rijst. *Order.*

Van Tjelingtjing per praauw sampang gez. div.

$1318^{10}/_{100}$ pic. rijst. *Order.*

Van Gedong-Gedee per praauw sampang gez. div.

1380 pic. rijst. *Order.*

Van Becassie per praauw sampang gez. div.

3301 pic. rijst. *Order.*

Van Becassie per praauw sampang gez. div.

3461 pic. rijst. *Order*

Van Pooloe-Gadoeng per praauw Papan gez. div.

968 pic. rijst. *Order.*

Van Mauk per praauw sampang gez. div.

5764 pic. rijst. *Order.*

Van Mauk per praauw sampang gez. div.

1720 pic. rijst. *Order.*

Van Kramat per praauw sampang gez. div.

1210 pic. rijst. *Order.*

Van Bantam per praauw sampang gez. div.

1593 pic. rijst. *Order.*

Van Tjeringien per praauw sampang gez. div.

506 pic. rijst. *Order.*

Van Tagal per praauw sampang gez. div.

1236 pic. en 73 koij. rijst. *Order.*

Van Pontang per praauw sampang gez. div.

250 pic. rijst. *Order.*

Van Tjikarang per praauw sampang gez. div.

1087 pic. rijst. *Order.*

Van Karang-Serang per praauw sampang gez. div.

740 pic. rijst. *Order.*

Van Tagalwaroe per praauw sampang gez. div.

700 pic. rijst. *Order.*

Van Tjabang per praauw sampang gez. div. div.

291 pic. rijst. *Order.*

Van Tjikandie per praauw sampang gez. div.

1447 pic. rijst. *Order.*

Van de Lampongs per div. praauwen.

84 pic. gomelastiek. 118 do. dammer. 185 do. zw. peper. 56 do. koffij. $20/_{100}$ do. vogelnestjes. ƒ 400.— rec. 1 catt. renosterhoorn. div. Personen.
ƒ 2000.— recepis. *Wa Mohamad.*

Van Nederland per ned. schip *Aegidia en Paulina*, gez. Veltman. agt. Kopersmit en co.

150 vs. boter. 145 kazen. 50 hammen. *Order.*

Van Croé per praauw Pantjalang gez. Sie Atas.

290 pic. dammer. 7 do. gomelastiek. $40/_{100}$ do. was. *Kiaijagees.*

Van Bandjermassing per ned. ind. schip *Kalimantan*, gez. Goestie Tasim.

11,725 bos. rotting. 29,380 ps. mal. matten. 500 ps. kadj. matten. 450 bos. rotting. *Lie Boenkiat.*
$9^{22}/_{100}$ pic. was. *Order.*
400,000 ₶ steenkolen. *Gouvernement.*

Van Liverpool per ned. schip *Louisa Princes der Ned.*, gez. Florijn. agt. Anderson Tolson en co.

5600 ks. zeep. 24 do. koper. 1 do. lederwerk. 198 md. aardewerk. 36 coll. manufacturen. *Agenten.*
1000 ks. zeep. 1 bl. zakken. 131 coll. manufacturen. *Morgan Melbourn en co.*
1 vat aardewerk. 99 coll. manufacturen. *Burt Mijrtle en co.*
42 coll. machinerien. 18 do. koopmanschapp. 21 do. glaswerk. 27 do. manufacturen. *Pitcairn Syme en co.*
25 coll. manufacturen. 17 kn. .... 5 vn. .... 5 md. aardewerk. *Hunter Houghton en co.*
912 stav. ijzer. 44 coll. manufact. 1080 bund. ijzer. 2 vn. hagel. *Martin Dyce en co.*
4 coll. machinerien. 6 slijpsteenen. 1 kt. diversen. *Cores de Vries.*
2 ks. boeken. *John Pryce en co.*
80 kn. kruid. 3 coll. manufacturen. *Adam en co.*
7 coll. manufacturen. *Moormann en co.*
34 coll. manufacturen. *Mc. Ewen en co.*
1500 ks. zeep. 209 coll. kruid. 35 ks. manufact. *Bahre en Kinder.*
18 md. aardewerk. *Engelhard en co.*
1500 ks. zeep. 2 ks. manufacturen. *Gumprich en Straus.*
35 coll. machinerien. *Fraser Eaton en co.*
6 coll. manufacturen. *Kingdom.*
300 md. aardewerk. *Major Matsen en co.*

Van de Lampongs per praauw Tjemplong gez. Pa Dieman.

110 pic. zw. peper. 120 do. dammer. 138 do. gomelastiek. 58 do. koffij. 50 pic. koffij. $50/_{100}$ do. koperwerk. 2 cod. houtwerken. 2 do. koperwerken. div. Personen.

Van Krawang per praauw sampang gez. div.

4140 pic. rijst. *Order.*

Van Tjicao per praauw sampang gez. div.

2582 pic. rijst. *Order.*

Van Pasilian per praauw sampang gez. div.

3320 pic. rijst. *Order.*

Van Pasilian per praauw sampang gez. div.

2340 pic. rijst. *Order.*

Van Telokdjambie per praauw sampang gez. div.

1390 pic. rijst. *Order.*

Van Tjabang per praauw sampang gez. div.

341 pic. rijst. *Order.*

Van Cheribon per ned. ind. schip *Tartar*, gez. Tan Ingok.

930 pic. rijst. *Order*

Van Cheribon per ned. schoener *Indramaijoe*, gez. Tan Tjinghian.

$1160^{22}/_{100}$ pic. rijst. *Order.*

Van Cheribon per praauw sampang gez. div.

$5508^{10}/_{100}$ pic. rijst. *Order.*

Van Cheribon per praauw sampang gez. div.

1730 pic. rijst. *Order.*

Van Indramaijoe per praauw sampang gez. div.

2081 pic. rijst. *Order.*

Van Soerabaya en Samarang per ned. ind. stoomb. *Banda*, gez. Neyts. agt. Cores de Vries.

9 vn. vleesch. 1 keld. genever. 5 ks. slendangs. 2 do. kains. uit entrep. 3 ks. java sigaren. 18 pic. tamarinde. 4 corg. leder. *Order.*
eenige gouv. goederen. *Gouvernement.*

Van Sumanap per ned. ind. schip *Almashoor*, gez. Oenia Mohamad.

$411^{80}/_{100}$ pic. katj. olie. $5^{40}/_{100}$ do. klapp. olie. 345 do. tamarinde. 25 do. smeer. 62 corg. sarougs. 5 do. ginghans. 8 do. soekins. *Said Hassan Badat.*

Van Samarang per Eng. schip *Ashburton*, gez. Akeng. agt. Metzendorff Wilmans en co.

voor Nederland.

1770 pic. suiker. 38 do. rotting. 40 do. sapanhout. *Agenten.*
$247^{53}/_{100}$ pic. rotting. $3486^{48}/_{100}$ do. suiker. *van den Broek en Vasckens.*
1500 ps. koehuiden. 500 do. buffelhuiden. 4913 pic. rijst. *Wermuth en co.*

Van Londen per ned. schip *Biesbosch*, gez. Huggei. agt. Kopersmit en co.

30 kn. provisien. ens. 1 md. kramerijen. 5 vn. inkt. *Gumprich en Straus.*
10 pakk. mosterd. 50 vn. bier. 5 do. verfwaren. *Burt Mijrtle en co.*
32 ks. ijzerwerk. *Bahre en Kinder.*
28 vn. krijt. 17 do. glas. 114 kn. wijn. 1184 ks. zeep. 86 md. aardewerk. 1 kt. bendie jassen. 1 do. medicijnen. 7 do. kramerijen en petten. 9 do. provisien. 1 do. ijzerwerk. 5 do. parapluie doos .... *Hunter Houghton en co.*
150 vn. bier. *Morgan Melbourn en co.*
17 pakk. koopmanschappen. *Order.*
70 vn. spijkers. 50 ankers. 1 kt. kramerijen. *Anderson Tolson en co.*
86 ks. koopmanschapp. 60 tonn. steenkolen. 1438 stav. ijzer kn. koper. 21 kn. 143 pakk. en 2 vn. koopmanschapp. 8 krijt. 24 kn. zeep. 852 stav. ijzer. 5 vn. glas. *Lading voor Soerabaya.*

Van Riouw per ned. ind. schip *Marzoek*, gez. Sech Oemar bin Salim Akoeb.

$625^{63}/_{100}$ pic. gambier. $28^{20}/_{100}$ do. peper. 65 do. boombast. 300 chin. aardewerk. 2 kn. diversen. *Gezagv.*
650 ps. steenen. *Gouvernement.*

Van Padang per ned. ind. schip *Anna Serie*, gez. Sech Moh. bin Salim Bakreso.

1439 pic. rotting. $400^{61}/_{100}$ do. do. *N. H. M.*
200 pic. koffij. $125^{17}/_{100}$ do. cassia. *Lim Hoa.*
80 pic. groene katjang. *Tjiokie.*
1 kt. diversen. 100 thails stofgoud. 30 do. goudwerken. 3 pic. koffij. *Said Moh. Satrie.*
600 pic. koffij. *Tjoa Hongkie.*
$1804^{78}/_{100}$ pic. koffij. *Adam en co.*
$140^{88}/_{100}$ pic. koffij. *Purvis en co.*
$40^{1}/_{2}$ pic. benzoin. 23 corg. stroo-matten. *Sech Nasar bin Sarief.*
3 pic. koperwerk. 1 kt. slendangs. $1^{5}/_{20}$ corg. muilen. *Said Oemar Hindoean.*
1 vat ijzerwerken. 15 ps. slendangs. 1 kt. diversen. *Order.*

UITVOER.

Naar Indramaijoe per ned. schip *Arlequin*, gez. v. Megchelen. agt. Tiedeman en v. d. Burg.

60 pic. rotting. *G. Suermondt en co.*

Naar Amsterdam per ned. schip *Jacoba Christina*, gez. Berk. agt. Haager en Schuurman.

273 pic. witte peper. 72 do. gom dammer. 90 do. rotting. $6006^{00}/_{100}$ pic. suiker. 950 do. koffij. $1922^{20}/_{100}$ ₶ cochenille. 1518 do. do. $708^{40}/_{100}$ do. zakatille. $708^{40}/_{100}$ do. uitschot $20,838^{1}/_{2}$ ₶ indigo. 3000 ps. koehuiden. $367^{240}/_{1000}$ pic. thee. *N. H. M.*

Naar Nederland via Samarang per Eng. schip *Gundreda*, gez. Rd. Stembridge. agt. Moormann en co.

4469 pic. suiker. $600/_{1}$—$150/_{2}$ buffelhuiden. 468 balies kamfer. 20 legg. arak. 120 pic. rotting. *Agenten.*
2 vn. vleesch. 1 do. spek. uit entrep. *Hughes.*

Naar Samarang en Soerabaya per ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. Prins. agt. Maclaine Watson en co.

6 ks. speelkaarten. 5 do. zijde stoffen. 5 do. passement. 3 do. half zijde. 10 do. prints. 10 do. salimpores. 3 bn. half laken uit entrep. *Pundel en Stiehaus.*
6 ks. gedr. katoen. uit entrep. *Burt Mijrtle en co.*
15 ks. cambrics. 26 do. bat. goederen. uit entrep. *Mc. Ewen en co.*
10 ks. madapoll. 4 ps. woll. dekens. 2 bn. drills. *Said Aboebakar Jebedie.*
5 ks. slendangs. *Pitcairn Syme en co.*
15 vn. azijn. 25 do. genever. 25 do. vleesch. 72 do. boter. 8 ks. div. wijnen. 32 coll. div. gouv. goederen. *Gouvernement.*
150 kn. jap. koper. 1 bl. laken. 20 ks. roode wijn. *Agenten.*
50 thails stofgoud. 3 ks. staafgoud. *Said Aloewie Satrie.*
3 ks. opium. uit entrep. 9 ks. zadels. 1 do. tuigen. 1 do. lederwerk. 3 ks. zadelwerk. 8 do. sla-olie. 7 kn. en 1 pak regalen. *Agenten.*
50 thails goud en staven. *Sech Aboebakar Jubedie.*

Naar Sumanap per praauw Toob gez. Sech Oemar bin Salim Bagarib.

2 pic. java suiker. 3 do. poeder suiker. 75 do. rijst. $6/_{100}$ do. garen. $1/_{2}$ corg. sarongs. 60 do. soekins. *Gezagv.*
[illegible] 1 kt. madapolloms. 4 vn. meel. 1 vat teer. 10 ps. batik goederen. [illegible] zw. peper. 10 ks. madapoll. 1 do. cambrics. 7 bn. drills 1 [illegible] garen. 7 corg. soekins. *Sech Achmat bin Banie.*
5 ks. madapoll. 5 bn. drills. 1 pak woll. dekens. 3 ps. ongebl. katoen. 2 corg. kat. parapluien. 42 ps. paijongs. 4 dos. water glazen. 1 kt. doeken. 5 ps. mousselines. 7 dos. thee kommen. 1 kt. sarongs. *Sech Achmat bin Said Segaf.*

Naar Cheribon per ned. ind. schip *Oeij Sinjo*, gez. Kwee Samiang.

2 ks. hagel. 20/m. sigaren. 2 ks. diversen. 1 do. dranken. 2 ks. agar-agar. 6 kazen. 8 doz. madera. 2 vn. crêpé-kruid. *John Pryce en co.*
1 vt. kruid. 1 do. boter. *Vaupel en co.*
5 ks. verguldsel. *Kwee Samiang.*

Naar Riouw per ned. ind. schip *Kim Hekeng*, gez. Oeij Boenking.

1755 pic. rijst. 4 do. gezn. buffelhuiden. 5 do. roode wijn. $2^{1}/_{2}$ corg. lederwerk. *Gezagv.*

Naar Nederland via Cheribon en Indramaijoe. per ned. schip *Honingbij*, gez. v. Marion. agt. Landberg Bezeet de Bie en co.

Lading voor Nederland.

850 pic. tin. 150 do. rotting. *N. H. M.*

voor Cheribon.

1 kt. glaswerk en boeken. *Pesch qq.*
10/m. goenie-zakken. *N. H. M.*

voor Indramaijoe.

20/m. goenie-zakken. *N. H. M.*

Naar de Cocos Eilanden per ned. ind. brik *J. C. Ross*, gez. Ross. agt. Adam en co.

1 kt. gedr. katoen. uit entrep. 85 pic. rijst. 7 do. suiker. 15 bn. vlit. 10 corg. matten. 2000 steenen, 50 planken. 1 kt. kop. spijkers. 2 vn. meel. 1 kleederkast. 30 ps. lappels. 10 do. ginghans. 4 lampen. *Adam en co.*

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Scheenverbond*, gez. Borchers. agt. Haager en Schuurman.

500 pic. tin. 150 do. rotting. *N. H. M.*
96 coll. div. bagagien. *Buke.*

Naar Samarang per ned. ind. bark *Ellen*, gez. [illegible] agt. Kopersmit en co.

10 vn. wijn. uit entrep. *Busing Schröder en co.*
4 baaltjes kat. zaad. 2 stelletjes. 2 knoppen. 1 [illegible] *Agenten.*
26 ks. madera. 2 do. portwijn. 1 do. [illegible] 2 do. zijde waren. 1 do. woll. waren. 1 do. [illegible] 10 do. gedr. vruchten. 8 do. banket. 1 do. speelgoed. [illegible] kettingen. *L. Meijer.*
25 vn. meel. 5 do. sp. groen. *Plump en co.*

Naar Padang per ned. ind. schip *Soedulgair*, gez. Sech Alie bin Aboebakar Bargebe.

1 pic. geeloker. 2 do. medicijnen. 6 cod. led. kisten. 265 koij. zout. *Gezagv.*
171 corg. sarongs. 15 do. soekin. *Sech Salim bin Obit Bahabasij.*
50 vn. meel. uit entrep. 3000 matt. zakken. 382 goenie-zakken. 400 stroo-zakken. *Paine Stricker en co.*
32 vn. bier. uit entrep. *de Weerdt Ruyl en co.*
1 md. aardewerk. 1 kt. monsters. uit entrep. 4 ks. glaswerk. 2 ks. 1 brandkast. 9 aanbeelden. 2 ks. regalen. *v. Ommeren Huët en co.*
8 bn. drills. *N. H. M.*
5 vn. coralen. *Moormann en co.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.